

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(93) 686 def. - SYN 494

Brussel, 21 december 1993

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**TOT VASTSTELLING VAN EEN ACTIEPROGRAMMA
VOOR DE ONTWIKKELING VAN EEN BELEID VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAP**

INZAKE BEROEPSOPLEIDING

LEONARDO da Vinci

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

INLEIDING

1. Het Verdrag betreffende de Europese Unie stelt als algemeen doel "bij te dragen aan de ontwikkeling van een onderwijs en opleiding van hoog gehalte en aan de ontplooiing van de culturen van de Lid-Staten", welk doel is gebaseerd op de bepaling van de artikelen 126 en 127.
2. Zoals aangegeven in het werkdocument betreffende de richtsnoeren dat door de Commissie op 5 mei 1993 is goedgekeurd⁽¹⁾, is de centrale doelstelling van de actie van de Gemeenschap op het gebied van onderwijs en opleiding de middelen te creëren voor de ontplooiing van de Europese burgers om hen beter in staat te stellen blijkt te geven van initiatief- en creativiteitszin en om hen in staat te stellen actief en volledig aan de samenleving en de opbouw van Europa deel te nemen. Deze doelstelling stoelt op de geleidelijke totstandbrenging van een open Europese onderwijs- en opleidingsruimte.
3. Algemeen wordt aangenomen dat de ontwikkeling van het menselijk potentieel een conditio sine qua non is om de economische, sociale en levenskwaliteitsdoelstellingen te bereiken die de Commissie heeft vastgesteld. De kwaliteit van de menselijk hulpbronnen en de continue aanpassing van de kwalificaties van de arbeidskrachten vormen een comparatief voordeel voor Europa in de wereldwijde concurrentiestrijd. Het is ook een sleutelfactor voor de bestrijding van de sociale uitsluiting en de werkloosheid. De uitbreiding van de toegang tot onderwijs- en opleidingsmogelijkheden moet bijdragen aan een betere sociale samenhang tussen de Lid-Staten en aan de bevordering van de gelijke behandeling tussen personen. Dit draagt bij tot de ontwikkeling van de Europese culturen, de openheid voor de wereld en tot de versterking van de Europese identiteit en het Europese burgerschap, vooral onder de jongeren, en vormt een factor die er in sterke mate toe bijdraagt dat de burgers bij de opbouw van Europa worden betrokken.

⁽¹⁾ Werkdocument betreffende de richtsnoeren voor communautaire actie op het gebied van onderwijs en opleiding COM(93)183 def.

4. Het onderwijs en de opleiding moeten een nieuwe rol spelen in het proces van industriële en sociaal-economische veranderingen waarmee Europa wordt geconfronteerd. Dit zal leiden tot fundamentele ontwikkelingen in de onderwijs- en opleidingsstelsels in de Lid-Staten. Deze versnelling van het tempo en de omvang van de veranderingen zal nieuwe behoeften doen ontstaan: alle personen moeten evenals alle werknemers tijdens hun gehele leven toegang krijgen tot onderwijs- en opleidingsmogelijkheden om hen in staat te stellen aan de samenleving deel te nemen en in de economie concurrerend te blijven. De onderwijs- en opleidingsstelsels moeten derhalve nieuwe antwoorden voorstellen die flexibeler zijn en meer aan deze behoeften zijn aangepast.
5. Op het gebied van de beroepsopleiding en rekening houdend met de opgedane ervaringen moet het toekomstig beleid van de Gemeenschap een consolidatie inhouden van en voortbouwen op de zeer belangrijke resultaten van de sinds vele jaren uitgevoerde samenwerkingsprogramma's op het gebied van het onderwijs en de beroepsopleiding, ten einde het hoofd te kunnen bieden aan de nieuwe uitdagingen waarmee de Gemeenschap en de Lid-Staten worden geconfronteerd:
 - de terugkeer naar een evenwichtige groei en een doeltreffende bestrijding van de werkloosheid, die de beschikking over beter geschoolde en beter opgeleide arbeidskrachten vereisen.
 - de verbetering van het vermogen om vooruit te lopen op de ontwikkeling van de werkgelegenheidseisen en de kwalificatiebehoeften is van cruciaal belang, met name door de ontwikkeling van raakvlakken en samenwerkingsvormen tussen de verschillende actoren die op dit gebied een rol spelen.
 - de bevordering van de toegang tot de voortgezette opleiding en de relatie daarvan met een brede basisopleiding is een absolute voorwaarde voor de ontwikkeling van de deskundigheid van de werknemers, voor de handhaving van de concurrentiekracht van de bedrijven, met name de kleine en middelgrote bedrijven, en voor de ontwikkeling van de werkorganisaties naar kwalificerende organisaties.
 - de banden tussen het onderzoek en de opleiding nemen sterk toe en vormen een sleutelement voor de concurrentiekracht en de doeltreffendheid van de investeringen, en de overdracht van technologische innovaties, met name naar het MKB/KMO, is van strategisch belang.
 - de samenwerking tussen de onderwijswereld en de economische wereld moet worden opgewaardeerd, met name op het niveau van de universiteiten, om een onderwijs en een opleiding van hoge kwaliteit te kunnen ontwikkelen.
 - de Europese dimensie van het onderwijs en de opleiding moet verder worden ontwikkeld om in de eerste plaats de jongeren maar ook alle Europese burgers bewust te maken van de politieke perspectieven die door de Europese Unie worden geopend, en om hun mobiliteit te vergemakkelijken ten einde hen in staat te stellen gebruik te maken van de door de interne markt geboden mogelijkheden.

6. In deze context dient de Commissie op basis van artikel 127 van het Verdrag bij de Raad een voorstel in voor een besluit betreffende het opzetten van een actieprogramma voor de ontwikkeling van het beroepsopleidingsbeleid van de Europese Gemeenschap. Dit programma is bedoeld om de communautaire actie op het gebied van de beroepsopleiding voort te zetten waarvan de algemene beginselen bij het Besluit van 2 april 1963 zijn vastgesteld en dat momenteel ten uitvoer wordt gelegd in het kader van vier actieprogramma's: PETRA, FORCE, EUROTECNET en COMETT⁽²⁾, om aan de communautaire actie de nodige middelen te verstrekken om het hoofd te kunnen bieden aan de uitdagingen van de jaren '90 en om te zorgen voor de verdere ontwikkeling daarvan onder de nieuwe juridische omstandigheden die door het Verdrag betreffende de Europese Unie worden gecreëerd.
7. Dit voorstel past in de algemene context, als vastgesteld door het Witboek inzake groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid dat de Europese Raad op 10 en 11 december 1993 heeft besproken.

De door het Witboek gecreëerde actiemogelijkheden, in de eerste plaats de actie ter bevordering van de werkgelegenheid, moeten kunnen worden gebaseerd op een versterkte samenwerking tussen de Lid-Staten met het oog op de totstandbrenging van een daadwerkelijke Europese ruimte van beroepskwalificaties, welke een beslissende stimuleringsfactor zal vormen voor de verbetering en de ontwikkeling van de bekwaamheden en kwalificaties, en voor een nieuwe dynamiek van de werkgelegenheidsstelsels. De gevoerde acties en de duidelijkheid van de doelstellingen van het beroepsopleidingsbeleid van de Gemeenschap lijken van zeer groot belang te zijn als dynamiserings- en hefboomfactor op het ogenblik dat de Lid-Staten en de bedrijven, in een context die door sterke budgettaire spanningen wordt gekenmerkt, geneigd zouden kunnen zijn om in tegenstelling tot de doelstellingen van het Witboek hun inspanningen op het gebied van de investering in menselijk potentieel te beperken en de voorkeur aan meer conjuncturele elementen te geven.

⁽²⁾ Zie de volgende teksten:

- Besluit 63/266/EEG van de Raad van 2 april 1963 houdende vaststelling van de algemene beginselen voor de toepassing van een gemeenschappelijk beleid met betrekking tot de beroepsopleiding (PB nr. 63 van 20/04/1963, blz. 1338/63)
- Besluit 91/387/EEG van de Raad van 22 juli 1991 tot wijziging van Besluit 87/569/EEG betreffende een actieprogramma voor de beroepsopleiding van jongeren en de voorbereiding van jongeren op het leven als volwassene en in een beroep PETRA (PB nr. 214 van 02/08/1991, blz. 69)
- Besluit 90/267/EEG van de Raad van 29 mei 1990 tot vaststelling van een actieprogramma voor de ontwikkeling van de voortgezette beroepsopleiding in de Europese Gemeenschap FORCE (PB nr. L 156 van 21/06/1990, blz. 1)
- Besluit 89/657/EEG van de Raad van 18 december 1989 tot vaststelling van een actieprogramma ter bevordering van de innovatie op het gebied van de beroepsopleiding in verband met de technologische verandering in de Europese Gemeenschap EUROTECNET (PB nr. L 393 van 30/12/1989, blz. 29)
- Besluit 89/27/EEG van de Raad van 16 december 1988 tot aanneming van de tweede fase van het programma betreffende samenwerking tussen universiteit en onderneming inzake opleiding op het gebied van technologie COMETT II (PB nr. L 13 van 17/01/1989, blz. 28)

1. DE RESULTATEN EN VERWEZENLIJKINGEN VAN DE COMMUNAUTAIRE ACTIE

Gemeenschappelijke politieke bezorgdheden :

8. Met de publikatie van haar memorandum over de beroepsopleiding in de Europese Gemeenschap voor de jaren '90⁽³⁾ beoogde de Commissie een zo breed mogelijke discussie onder alle betrokken actoren op gang te brengen over de inzet en de draagwijdte van het beroepsopleidingsbeleid op het niveau van de Lid-Staten en op communautair niveau.
9. Het feit dat tijdens deze discussie voor een "al te economische" benadering van deze kwestie is gewaarschuwd, moet het uitgangspunt zijn voor een verbreding van de problematiek waarbij in sterkere mate rekening moet worden gehouden met de verschijnselen die zich in de maatschappij voordoen. De bezinningen en voorstellen voor acties in verband met de concurrentiekracht en de economische groei moeten gekoppeld worden aan die over de ombuiging van de werkloosheidscurve en de bestrijding van de sociale uitsluiting. Op het niveau van de kwalificaties en de inhoud van de arbeidstaken leiden de zogenaamde methodologische, relationele of sociale dimensies tot een herbepaling van zowel de doelstellingen als de methoden van de beroepsopleiding en de banden daarvan met de mogelijke veranderingen van de werkorganisaties. De tussen het onderwijs en de opleiding te creëren overgangen zullen hier een essentiële rol spelen.
10. Het debat over het memorandum heeft het ook mogelijk gemaakt de grote tendensen aan te tonen die referenties vormen voor de vaststelling van de doelstellingen van de komende communautaire actie. Deze tendensen wijzen niet op een volkomen overeenstemming van de verschijnselen maar geven veeleer de kwesties aan waarmee de Lid-Staten op gemeenschappelijke wijze worden geconfronteerd⁽⁴⁾.
 - a. **De beklemtoning van het fundamenteel belang van het basisonderwijs en de initiële opleiding** als voorwaarde voor de integratie op de arbeidsmarkt en de latere carrière in het beroep. De steeds moeilijker situatie waarmee alle uitvallers op school worden geconfronteerd, de economische en sociale marginalisatieverschijnselen die het gevolg zijn van een gebrekkige initiële opleiding en de noodzaak om het functioneel analfabetisme op radicale manier te bestrijden vormen structurele factoren en eisen in alle Lid-Staten een aanzienlijk gedeelte van de publieke financieringsmiddelen op om de integratie te bevorderen.
 - b. **Inachtneming bij het opzetten van opleidingsfaciliteiten van de diepgaande veranderingen die zich op het gebied van de beroepsbekwaamheden en kwalificaties voordoen.** De Lid-Staten zijn zich scherp bewust geworden van de ontwikkelingen die in hun opleidingsstelsels moeten plaatsvinden om de opleidingen aan te passen aan de snelle en meer en meer uitgesproken veranderingen van de inhoud van de arbeidstaken. Er lijkt steeds meer aandacht te moeten worden besteed aan de relationele methodologische en sociale vaardigheden en aan de capaciteiten die aan de individuele personen moeten worden gegeven om te kunnen inspelen op de permanente veranderingen, om hen

⁽³⁾ De beroepsopleiding in de Europese Gemeenschap voor de jaren '90 - COM (91) 397 def. van 12 december 1991

⁽⁴⁾ Samenvattend verslag over de bijdragen betreffende het memorandum inzake beroepsopleiding - TFRH - 1993

in staat te stellen richting te geven aan hun eigen ontwikkeling (leren leren) en om de overdraagbaarheid van de kwalificaties te vergemakkelijken, inclusief in de Europese ruimte.

- c. **Het steeds groter belang van het anticiperend handelen.** De sterke onzekerheid die in de economie heerst maar ook de variabele effecten van voor de omschrijving van de opleidingen bepalende factoren (bijvoorbeeld technologische innovatie) baren alle betrokken actoren steeds meer zorgen. Er wordt echter een zeer open debat gevoerd over de methoden en de instrumenten voor de daadwerkelijke ontwikkeling van deze anticipatiecapaciteiten die het onderwerp kunnen vormen van sterker doorgedreven samenwerkingsvormen op communautair vlak.
- d. **Het toegenomen belang van de bedrijven en alternerende opleidingsvormen.** De versterking van de banden tussen de opleidingswereld en de bedrijven lijkt een constant gegeven en over de ontwikkeling van alternerende opleidingsvormen worden tussen de sociale partners overeenkomsten gesloten.
- e. **Individualisering van het opleidingsaanbod.** De geïndividualiseerde behandeling van de problemen op het niveau van de analyse van de behoeften, de omschrijving van de leertrajecten en de leerprogramma's, de selectie van het aanbod en de meest geschikte opleidingsmethoden lijkt zich steeds verder te ontwikkelen en roept de vraag op van de wijze waarop dit moet worden gefinancierd.
- f. **Toenemende erkenning van de rol van de regio's.** In het kader van de wijze van organisatie van de stelsels die grote verschillen vertonen spelen de territoriale mechanismen voor de aanpassing van het aanbod aan de vraag naar opleidingen een steeds grotere rol.
- g. **Erkenning van de rol van de sociale actoren.** Men wordt zich steeds meer bewust van de verschillende verantwoordelijkheden van de sociale actoren en van de noodzaak om hen steeds nauwer te laten samenwerken bij de vaststelling van wettelijke regelingen.

Algemene beginselen en richtsnoeren

11. Het Besluit van de Raad van 2 april 1963 houdende vaststelling van de algemene beginselen voor de toepassing van een gemeenschappelijk beleid met betrekking tot de beroepsopleiding, gebaseerd op artikel 128 van het Verdrag van Rome, vormt een niet-bindende referentietekst die de gemeenschappelijke oriëntaties aangeeft waarop de Lid-Staten hun beleid en hun systemen kunnen afstemmen om tot de nodige convergentie te komen.
12. De besluiten van de Raad waarop de huidige programma's zijn gebaseerd stellen op elk actiegebied gemeenschappelijke raamwerken voor doelstellingen of richtsnoeren vast, welke door de Raad zijn goedgekeurd en door de Lid-Staten worden beschouwd als te bereiken doelstellingen van hun eigen beleid:
 - **wat de initiële opleiding van jongeren betreft**, is het doel ervoor te zorgen dat alle jongeren een brede en erkende basiskwalificatie verwerven door hen in staat te stellen om na de periode van voltijdse leerplicht een of zo mogelijk twee jaar een beroepsopleiding te volgen⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ zie Besluit 91/387/EEG van 22 juli 1993, artikel 1 en besluit 87/569/EEG, artikel 2

- **wat de voortgezette beroepsopleiding betreft**, is het doel het aanmoedigen van grotere en meer doeltreffende investeringen in de voortgezette beroepsopleiding van de werknemers en een beter rendement van deze investeringen, in het bijzonder door het ontwikkelen van partnerschappen om overheden, bedrijven - vooral de kleine en middelgrote bedrijven-, sociale partners en individuele werkenden meer bewust te maken van de voordelen die uit het investeren in de voortgezette beroepsopleiding voortvloeien⁽⁶⁾.
 - **wat de opleiding voor de overdracht van technologische innovaties betreft**, is het doel de ontwikkeling, op grond van een gestructureerde samenwerking tussen de universiteiten en de ondernemingen, van de overdracht van de resultaten van onderzoek en ontwikkeling door het verzorgen van opleidingen ten behoeve van bedrijven die in staat zijn om arbeidsplaatsen met een hoge toegevoegde waarde en een hoge technologische inhoud te creëren, met name door het ontwikkelen van de bijdrage van het hoger onderwijs aan de voortgezette opleiding⁽⁷⁾.
13. Het Verdrag stelt in artikel 127 vijf precieze doelstellingen op het gebied van de beroepsopleiding vast die overeenkomen met voor de Gemeenschap fundamentele belangen en haar een bijzondere verantwoordelijkheid geven om deze doelstellingen te verwezenlijken:
- **vergemakkelijken van de aanpassing aan veranderingen in het bedrijfsleven, met name door beroepsopleiding en omscholing,**
 - **verbeteren van de initiële beroepsopleiding en de bij- en nascholing om de opnemng en de wederopnemng op de arbeidsmarkt te bevorderen,**
 - **vergemakkelijken van de toegang tot beroepsopleidingen en bevorderen van de mobiliteit van opleiders en leerlingen, met name jongeren,**
 - **bevorderen van de samenwerking inzake opleiding tussen onderwijs- of opleidingsinstellingen en ondernemingen,**
 - **bevorderen van de uitwisseling van informatie en ervaring omtrent de gemeenschappelijke vraagstukken waarmee de opleidingsstelsels van de Lid-Staten worden geconfronteerd.**

Belangrijke realisaties

14. De huidige actieprogramma's zijn niet alle tot hetzelfde ontwikkelingsstadium gekomen, gezien de verschillen in de data voor de tenuitvoerlegging daarvan en vooral in het niveau van de ter beschikking gestelde begrotingsmiddelen. Rekening houdend met deze twee punten, heeft de Commissie een eerste horizontale balans van de programma's en de toegevoegde waarde die zij vertegenwoordigen, opgesteld⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ zie Besluit 90/267/EEG van 29 mei 1990, artikel 5

⁽⁷⁾ zie Besluit 89/27/EEG van 16 december 1988, artikel 3, lid 1.

⁽⁸⁾ Verslag van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité: EG-programma's op het gebied van onderwijs en opleiding 1986-1992 - Een overzicht van de behaalde resultaten. COM(93)151 def.

Hieraan kunnen met het oog op het nieuwe voorstel belangrijke resultaten worden ontleend. Zij vormen er de grondslagen van in termen van mobiliseerbare netwerken, resultaten van samenwerkingspartnerschappen, uitwisselingsprocessen, elementen ter beschrijving van de systemen en wijzen van samenwerking tussen de Commissie en de Lid-Staten:

- Dankzij het stimulerings-effect dat van de actieprogramma's is uitgegaan zijn verschillende soorten transnationale uitwisselings- en samenwerkingsnetwerken gecreëerd. Zij zorgen ervoor dat de samenwerking een permanent karakter vertoont en maken een kapitalisatie van de resultaten daarvan mogelijk.
- Het netwerk van nationale coördinatie-eenheden van PETRA, dat verantwoordelijk is voor de tenuitvoerlegging en de operationele werking van het programma op het niveau van de Lid-Staten, is een sleutelinstrument geworden voor de ondersteuning van de transnationale samenwerking en de innovatie op het gebied van de initiële opleiding en meer in het algemeen van de sociale en professionele integratie van de jongeren. In het kader van het PETRA-netwerk vormen het netwerk van transeuropese opleidingspartnerschappen voor jongeren of het netwerk van nationale centra voor beroepskeuzevoorlichting een eerste, voor de Gemeenschap bijzonder nuttige schakel ter bevordering van verdere samenwerkingsvormen.
- Het COMETT-programma heeft het mogelijk gemaakt 205 samenwerkingsverbanden op opleidingsgebied tussen universiteit en industrie (SOU's) op te richten. Deze SOU's kunnen worden beschouwd als de raakvlakken tussen het hoger onderwijs en het bedrijfsleven. Sommige SOU's hebben een "regionale roeping", andere hebben een "sectorale roeping" en zijn met name in een bepaalde technologische sector gespecialiseerd. Deze SOU's werken nauw met elkaar samen en stellen belangrijke instrumenten voor met het oog op de vaststelling van de in Europa beschikbare deskundigheden op een of ander gebied van de opleiding voor de overdracht van technologische innovaties. Door de SOU's heeft COMETT het mogelijk gemaakt dat een begin werd gemaakt met een Europese dialoog tussen universiteit en bedrijfsleven op het gebied van het onderwijs en de opleiding - een dialoog die tot dan toe praktisch onbestaande was. Een dergelijke dialoog maakt het mogelijk opleidingen op te zetten die beter aan het aanbod en de reële behoeften beantwoorden.
- De omschrijving, de uitwerking, de opzet en de ontwikkeling van transnationale proefprojecten hebben belangrijke, ervaringsgerichte resultaten opgeleverd.
- In het kader van PETRA hebben sinds 1988 meer dan 700 projecten, 14.000 leerkrachten of opleiders en 85.000 jongeren deelgenomen aan de activiteiten van het netwerk om nieuwe en innovatieve opleidingsproducten te ontwikkelen en te testen.
- De 430 FORCE-projecten hebben betrekking op de opleidings- en kwalificatiebehoeften van de bedrijven die de grote meerderheid van de 3.500 partners van deze projecten uitmaken. Zij zijn gericht op de uitvoering van drie grote acties in verband met de aanpassing aan de industriële veranderingen door het verstrekken van opleidingen: opleiding als preventiemiddel tegen werkloosheid door het consolideren en diversifiëren van de beroepsbekwaamheden van de werknemers, opleiding als middel voor de ontwikkeling van nieuwe werkorganisaties die nodig zijn voor het overleven of het zich verder ontwikkelen van bedrijven, opleiding als ontwikkelingsmiddel, met name door de aanpassing aan de nieuwe technologieën.

- EUROTECNET heeft de ontwikkeling van nieuwe flexibele antwoorden op opleidingsproblemen gestimuleerd en deze via het netwerk van projecten verspreid: conceptuele ontwikkelingen in verband met de huidige en toekomstige tendensen in het kader van de ontwikkeling van technologieën (geschiktheid voor zelfopleiding, kwalificerende organisatie, sleutelkwalificaties/bekwaamheden), case-studys ter illustratie van deze conceptuele modellen, analyses van de opleidingsbehoeften volgens een intersectorale aanpak en ontwikkeling van multiplicatorinstrumenten.
- De 7.000 opleidingscursussen die met COMETT II-steun op de meest diverse technologische gebieden worden georganiseerd, moeten een publiek van meer dan 200.000 personen bereiken, waarvan 140.000 afkomstig uit de industrie. De 3.000 leermiddelen die zijn of worden ontwikkeld, zijn bestemd voor gebruik door ongeveer 500.000 personen in Europa. In vergelijking met COMETT I hebben de in het kader van COMETT II georganiseerde cursussen een steeds groter publiek aangetrokken, met name vrouwen. Verscheidene projecten hebben het belang van het gebruik van nieuwe opleidingsinstrumenten, met name multimedia-instrumenten, ten opzichte van de traditionele opleidingen aangetoond.
- De actieprogramma's op het gebied van de beroepsopleiding zijn op zich geen mobiliteitsprogramma's. De uitwisselingen worden op strategische populaties gericht en vormen een steun voor of een gedeelte van het opleidingsproces zelf.
- In 1992 en 1993 genoten 20.000 jongeren in het kader van PETRA een opleidings- of een werkervaringsplaats in een andere Lid-Staat. Deze plaatsingsactiviteiten geven een daadwerkelijke communautaire dimensie aan de opleidingen die in de nationale stelsels aan de jongeren worden versterkt.
- Het FORCE-programma bevordert de mobiliteit van de opleiders en meer in het algemeen van de personen die verantwoordelijk zijn voor het personeels- en opleidingsbeleid van de bedrijven, alsook van de sociale partners die verantwoordelijkheden dragen op het gebied van de voortgezette beroepsopleiding: 400 personeelsdirecteurs, 430 opleiders, 130 personeelsvertegenwoordigers en 40 leden van vakbondsorganisaties zijn in 1991 en 1992 bij de mobiliteitsactiviteiten betrokken in het kader van uitwisselingsprogramma's die ten doel hadden de snelle overdracht van innovaties, het creëren van stabiele partnerschappen en het opzetten van voortgezette opleidingsacties te bewerkstelligen.
- De 28.000 plaatsingen van studenten die in het kader van COMETT hebben plaatsgevonden vormen slechts een klein gedeelte van de vraag (circa 5 keer zo groot). Deze stages vallen zeer in de smaak aangezien zij de jongeren op doeltreffende wijze kennis met het beroepsleven laten maken en hun kansen om werk te vinden aanzienlijk verhogen. Men heeft ook aangetoond dat deze stages bijdragen tot de versterking van de samenwerking tussen universiteiten en bedrijven. De 1.000 uitwisselingen van personeel tussen Europese universiteiten en bedrijven hebben ook bijgedragen tot de verbetering van de overdracht van technologie tussen de academische wereld en het bedrijfsleven, met name via de "tacit knowledge", dat wil zeggen de door ervaring verworven kennis.
- Om een overzicht te krijgen van de verschillende systemen voor initiële en voortgezette opleiding en om inzicht te krijgen in de werking daarvan, is de verzameling van vergelijkbare gegevens een absolute noodzaak, wil men de uitwisseling van informatie en ervaringen tussen de Lid-Staten verbeteren.

- FORCE heeft vergelijkende tabellen opgesteld van de beschikbare gegevens met betrekking tot de in de bedrijven uitgevoerde voortgezette opleidingsprojecten. Een statistisch onderzoek in samenwerking met EUROSTAT nadert zijn realisatiefase. Deze zal het voor de eerste keer mogelijk maken om op Europees niveau vergelijkbare gegevens over de acties en de kosten van de opleiding in de Europese bedrijven te verzamelen en een objectieve evaluatie te maken van de opleidingsinspanningen die door de bedrijven ten behoeve van hun werknemers worden gedaan en van de kwaliteit van deze opleidingen.
- Drie sectorale enquêtes (detailhandel, voedingsmiddelenindustrie, autoreparatie) hebben het mogelijk gemaakt de belangrijkste opleidingspraktijken van deze sectoren op Europees vlak in kaart te brengen. Een vierde enquête (wegvervoer) zal binnenkort worden gehouden. Al deze enquêtes vormen de aanzet voor de oprichting van Europese sectorale netwerken (onderzoekinstellingen, bedrijven, sociale partners) waarbij de actoren van de twaalf Lid-Staten worden betrokken.
- De analyse van het contractuele beleid heeft het mogelijk gemaakt de balans op te maken van de gezamenlijke acties, akkoorden en collectieve onderhandelingen van de sociale partners op het gebied van de continue beroepsopleiding. Deze analyse maakt het ook mogelijk de sociale partners als sociale actoren beter bij het beleid op het gebied van de beroepsopleiding van de werknemers in de Gemeenschap te betrekken.

Samenhang met de nationale acties

15. De kwestie van de beoordeling van de samenhang van de op communautair gebied uitgevoerde acties met en de gevolgen van deze acties voor de nationale acties stond in deze eerste fase van de programma's centraal. Afgezien van de algemene kwesties in verband met de subsidiariteit, zal deze samenhang kunnen worden verbeterd onder gebruikmaking van de bestaande procedures en instanties. Deze ontwikkeling zal progressief kunnen plaatsvinden:
- de comités van de programma's en het Raadgevend Comité samen met de sociale partners hebben de rol gespeeld van instanties waar wordt gediscussieerd en nagedacht over de gevolgen van de communautaire acties en de bijdrage die zij leveren aan het voeren of het oriënteren van het nationaal beleid. Er zij op gewezen dat sommige Lid-Staten bij bepaalde programma's hebben getracht om op eigen initiatief dit soort bezinning in hun nationale instanties te laten plaatsvinden en dat de tijdens het debat over het memorandum inzake de beroepsopleiding georganiseerde conferenties de belangstelling van de verschillende actoren voor deze aspecten hebben versterkt.
 - de opstelling van nationale verslagen over de tenuitvoerlegging van de programma's en de ontwikkeling van de opleidingsvoorzieningen is het tweede instrument dat hierbij wordt gehanteerd. Deze procedures vertonen reële methodologische en logistieke moeilijkheden maar zij zijn van fundamenteel belang voor de uitwerking van referentie-instrumenten die een beoordeling mogelijk maken van de fundamentele ontwikkelingen en tendensen die zich in de nationale stelsels aftekenen, en die het mogelijk maken na te gaan of de communautaire acties toereikend zijn om deze ontwikkelingen en tendensen te ondersteunen.

- de "bilaterale bijeenkomsten" die naar aanleiding van de programmering en de selectie van de projecten tussen de diensten van de Commissie en de nationale vertegenwoordigers (ministeries, nationale diensten voor technische bijstand, sociale partners) worden georganiseerd, bieden eveneens een uitstekende gelegenheid om inzicht te verkrijgen in de zich aftekenende tendensen en om na te gaan in hoeverre er overeenstemming tussen de transnationale projecten en de nationale prioriteiten bestaat.

II - EEN NIEUWE CONTEXT

De bevoegdheden volgens het Verdrag

16. In het kader van de verdeling van bevoegdheden tussen de Gemeenschap en de Lid-Staten houden de bepalingen van artikel 127 van het Verdrag een aantal veranderingen in ten opzichte van de rechtstoestand zoals vastgelegd in artikel 128 van het Verdrag van Rome:
 - De tekst bepaalt dat de Gemeenschap belast is met het ten uitvoer leggen van een beleid inzake beroepsopleiding waardoor de activiteiten van de Lid-Staten worden versterkt en aangevuld; voorheen bestond de rol van de Gemeenschap in het vastleggen van de algemene beginselen van een gemeenschappelijk beleid inzake beroepsopleiding.
 - De besluitvormingsprocedure is gewijzigd: voortaan zal de Raad zijn beslissingen op dit gebied met gekwalificeerde meerderheid en niet meer met gewone meerderheid nemen, na afwikkeling van een procedure van samenwerking met het Europees Parlement.
 - De tekst bepaalt expliciet dat het optreden van de Gemeenschap niet gericht mag zijn op de harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lid-Staten, en bevestigt dat deze verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de programma's en de organisatie van de opleidingsstelsels. De verscheidenheid van de stelsels en de verantwoordelijkheid van de Lid-Staten voor de organisatie en de inhoud van de opleidingen worden dus erkend als fundamentele elementen van het beleid van de Gemeenschap, dat zou moeten leiden tot meer samenwerking en convergentie van de door de verschillende betrokken partijen genomen initiatieven.
17. De bepalingen van het Verdrag zijn gebaseerd op de erkenning van het feit dat de hoofdrol bij het financieren en uitvoeren van beroepsopleidingsacties toekomt aan de overheden van de Lid-Staten en aan de sociale partners. De Gemeenschap heeft hierbij een stimulerende en innoverende rol. Het optreden van de Gemeenschap dient gericht te zijn op het bevorderen van convergentie op vrijwillige basis en het optimaliseren van kwaliteitseffecten en van het vermogen tot vernieuwing van de opleidingsstelsels. Op basis van een gemeenschappelijk kader van doelstellingen kan de Gemeenschap steun verlenen bij de ontwikkeling van transnationale acties ter bevordering van de coherente ontwikkeling van het opleidingsbeleid in de Gemeenschap.

Het verband met andere beleidsterreinen

18. Uit de analyse van de belangrijkste problemen van de jaren 90 in het memorandum van de Commissie blijkt wel dat de factoren die een rol spelen complex en onderling samenhangend zijn. Bij de tenuitvoerlegging van het beleid inzake beroepsopleiding moet dus gelet worden op een wisselwerking met andere actieterreinen van de Gemeenschap.

19. De beroepsopleiding moet gezien worden in relatie tot het arbeidsmarktbeleid (art. 123), en met name met de aanpassing aan de veranderingen in het bedrijfsleven (een gemeenschappelijke doelstelling van de artikelen 123 en 127), met de samenwerking op onderwijsgebied (art. 126), met de acties ter bevordering van de concurrentiepositie van de industrie (art. 130), met het beleid inzake onderzoek en ontwikkeling (art. 130h) en met de vrijheid van verkeer (art. 57). De beroepsopleiding moet een bijdrage leveren aan het creëren van synergie en samenhang tussen de maatregelen in het kader van het beleid op deze terreinen, in die zin dat de beroepsopleiding om doelmatig te zijn mede op de doelstellingen van deze verschillende terreinen gericht dient te zijn.
20. Er moeten in het bijzonder operationele synergieën worden nagestreefd met enerzijds de structuurfondsen, inclusief de communautaire initiatiefprogramma's, en anderzijds met het sociaal-economisch gedeelte van het 4e kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling.

Complementariteit onderwijs-opleiding

21. De nieuwe elementen betreffende het beleid inzake beroepsopleidingen en het invoeren van een specifiek artikel betreffende onderwijs (art. 126) geven aan dat er voor het eerst een geïntegreerd concept voor het onderwijs- en opleidingsbeleid op communautair niveau gehanteerd wordt, ook al zijn de competentieniveaus en de procedures verschillend. De koppeling van deze twee terreinen is even belangrijk als het vaststellen van de specifieke maatregelen voor elk van beide terreinen en moet het mogelijk maken het nieuwe beleidsconcept van "levenslang leren" te ontwikkelen, als een nieuw perspectief voor de Gemeenschap, in samenhang met de ontwikkeling van het Europese burgerschap.
22. Deze complementariteit van deze twee terreinen dient versterkt te worden en moet concreet tot uiting komen in de voorgestelde maatregelen en acties. Op operationeel niveau dienen de door de Gemeenschap ondersteunde acties een "kruisbestuiving" van de instellingen voor onderwijs en voor beroepsopleiding in de dagelijkse praktijk van die instellingen te bevorderen. In dit verband kunnen gecoördineerde activiteiten worden uitgevoerd met betrekking tot thema's die van gemeenschappelijk belang voor beide terreinen zijn, zoals taalopleidingen, open en afstandsonderwijs, beroepskeuzevoorlichting, levenslang leren en waarneming van de ontwikkeling van beroepen en kwalificaties.
23. De universiteiten spelen een rol bij de ontwikkeling van de voortgezette opleiding en een hoofdrol bij de overdracht van technologische innovaties, het bevorderen van de kwaliteit van de beroepsopleidingen en de samenwerking met het bedrijfsleven. Er moet worden gestreefd naar complementariteit op andere niveaus van de onderwijsstelsels, of het nu gaat om de sociale en beroepsintegratie van jongeren of om de voortgezette opleiding van volwassenen.
24. Wat de beroepskeuzevoorlichting betreft, dient het programma het invoeren van een Europese dimensie te bevorderen. Omdat het alle aspecten van de beroepsopleiding bestrijkt, zal het een belangrijke uitbreiding van de tot nu toe op dit terrein gevoerde communautaire acties mogelijk maken. Momenteel vinden deze acties in hoofdzaak plaats in het kader van het PETRA-programma, waarvoor alleen jongeren onder de 27 jaar in aanmerking komen. Door het nieuwe programma zal deze actie uitgebreid kunnen worden tot alle doelgroepen: jongeren en volwassenen, werknemers en werkzoekenden. Het zal dan mogelijk zijn acties op het gebied van de beroepskeuzevoorlichting te ontwikkelen om individuele werknemers gedurende hun hele beroepsleven te begeleiden, niet alleen in de beginfase, en ze te helpen bij het vinden van een opleiding die goed aansluit bij de behoeften van de arbeidsmarkt en bij hun eigen persoonlijke ontwikkeling, en die ook past in het streven een Europese markt op het gebied van de beroepsopleiding te creëren.

25. Bij de tenuitvoerlegging van het programma zal de Gemeenschap ook steun verlenen aan de bevordering van het open en afstandsonderwijs overeenkomstig de perspectieven die zijn aangegeven in het memorandum van de Commissie van december 1991 over deze kwestie, de conclusies van de Ministers van Onderwijs, in het kader van de Raad van juni en december 1992 bijeen, en de door het Europees Parlement in juli 1993 goedgekeurde resolutie. Deze bevordering zal worden gericht op de specifieke voordelen die het afstandsonderwijs voor de verwezenlijking van de in het Verdrag vastgestelde doelstellingen biedt, waarbij onder meer gebruik kan worden gemaakt van de flexibiliteit die het aan het opleidingsproces verleent, de mogelijkheden die het biedt om talrijke gebruikers te bereiken, met name die welke worden geconfronteerd met problemen bij de toegang tot een beroepsopleiding, de verrijkmogelijkheden die het bezit doordat het de traditionele opleidingsstelsels uitbreidt en in combinatie daarmee kan worden toegepast, de kwaliteitsgarantie die het kan bieden, en de rol die het kan spelen bij de oprichting van opleidingsnetwerken die de burgers in staat stellen profijt te trekken van de mogelijkheden die het voor een aan hun behoeften aangepaste opleiding biedt. Daarom ligt het voor de hand dat al deze acties elementen moeten kunnen bevatten ter aanmoediging en bevordering van het open en afstandsonderwijs, als methode die bijzonder geschikt is om de multiplicatiedoelstellingen van het programma te verwezenlijken.
26. Het probleem van het anticiperen op de behoeften van de arbeidsmarkt verdient ook bijzondere aandacht en vereist een transversale aanpak binnen het programma, alsook een wisselwerking met het programma Onderwijs. Het volgen van de ontwikkeling van kwalificaties en beroepen is een duidelijke noodzaak geworden, en door de interne markt is het niet meer voldoende om dit per land te doen; actie op communautair niveau is noodzakelijk. Daarom zal de tenuitvoerlegging van het programma ondersteund worden door de uitvoering, in samenwerking met het CEDEFOP, van onderzoek naar de ontwikkeling van de beroepen en de beroepskwalificaties in de Gemeenschap om een hoger kennisniveau en een betere verspreiding van informatie over de ontwikkeling van beroepen mogelijk te maken. Een van de taken zal daarbij zijn: het opstellen van prognoses van de behoeften, het ontwikkelen van een systeem voor technologische controle dat veranderingen van de inhoud van beroepen en de gevolgen daarvan voor de opleidingen signaleert, en het vergemakkelijken van de overdracht van methoden en know-how tussen de Lid-Staten en alle bij toekomstige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt betrokken partijen.

Subsidiariteit

27. Het subsidiariteitsvraagstuk, dat in het memorandum aan de orde komt, is in de bepalingen van artikel 127 van het Verdrag geregeld. Dit artikel sluit harmonisatie van de nationale stelsels uit, erkent de volledige verantwoordelijkheid van de Lid-Staten voor de organisatie en de inhoud van de opleidingen, en legt de Gemeenschap de taak op een beleid inzake beroepsopleidingen uit te voeren dat de acties van de Lid-Staten ondersteunt en aanvult. Door toepassing van deze bepalingen zal een betere koppeling tussen enerzijds de actie van de Gemeenschap, hoofdzakelijk van vernieuwend en katalytisch karakter, en anderzijds de ontwikkeling van de nationale stelsels mogelijk worden, met name door meer samenhang van de communautaire acties met de fundamentele elementen en de bepalende factoren van de ontwikkeling van de stelsels van de Lid-Staten.
28. De acties van de Gemeenschap moeten voorts worden gericht op de ontwikkeling van de transnationale samenwerking op alle relevante niveaus om aan de door de Lid-Staten en de door de actoren van de opleidingsmarkt ontwikkelde acties een duidelijke toegevoegde waarde te geven. De toegevoegde waarde van de communautaire actie moet worden geconsolideerd en versterkt bij de geleidelijke totstandbrenging van een open Europese ruimte voor beroepsopleidingen en -kwalificaties, die gekoppeld is aan de verwezenlijking en werking van de interne markt.

De voorgestelde maatregelen zijn bedoeld om de door en in de Lid-Staten gevoerde acties te ondersteunen en aan te vullen en om de Lid-Staten in staat te stellen gebruik te maken van de steun en de resultaten van de transnationale activiteiten om de kwaliteit en de doeltreffendheid van hun stelsels en voorzieningen te verbeteren.

29. De toekomstige acties moeten aantoonbaar leiden tot een "positieve" koppeling tussen de aanvullende acties van de Gemeenschap en het nationale beleid inzake opleidingen. Verder moet op het gebied van de opleidingen op geëigende niveaus gelet worden op het koppelen van de maatregelen van de overheid en de bijdrage van de sociale partners.
30. Door deze benadering kan het effect van de acties en de beleidsmaatregelen gemaximaliseerd worden, ook op communautair niveau. In de discussie over de aanbeveling van de Raad betreffende de toegang tot de voortgezette beroepsopleiding⁽⁹⁾ is gebleken dat door rekening te houden met de mogelijke bijdragen van de sociale partners en meer in het algemeen van alle sociale actoren (ondernemingen, opleidingsinstellingen) aan de beroepsopleiding, zowel op communautair als nationaal niveau, de actie van de Gemeenschap breder, realistischer en doelmatiger kan worden, door te streven naar complementariteit en synergie tussen de acties van de overheid en de overeenkomsten tussen de sociale partners.

Het institutionele proces

31. De besluitvormingsprocedure met betrekking tot de aan te wenden instrumenten zal overeenkomstig de bepalingen van artikel 189C van het Verdrag verlopen. Dit betekent dat het Europees Parlement een meer actieve rol zal spelen bij het goedkeuren van teksten, in het kader van de samenwerkingsprocedure van de Raad en het Europees Parlement voor op artikel 127 gebaseerde voorstellen.
32. Het Economisch en Sociaal Comité dient geraadpleegd te worden over voorstellen betreffende de beroepsopleiding, en in de meeste gevallen zal het dienstig zijn daarnaast ook het advies in te winnen van het nieuwe Comité van de Regio's, gelet op de belangrijke rol van regionale overheden op het gebied van de beroepsopleiding.
33. Het Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding, dat tripartiet samengesteld is en een statutaire rol heeft, zou een tweeledige functie kunnen vervullen: controle van de coherentie van het algemene beleid van de Gemeenschap inzake de beroepsopleiding, gelet op het feit dat een groot aantal acties hieronder valt, en controle op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel, met name om de koppeling tussen het communautaire beleid en de nationale acties te verbeteren. Daarom zal de Commissie het Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding regelmatig inlichten over de ontwikkeling van het programma, met name wat betreft:
 - a) de algemene beleidslijnen op het gebied van de beroepsopleiding;
 - b) de algemene follow-up van het gemeenschappelijk kader van doelstellingen;
 - c) het algemeen verslag over de beroepsopleiding;
 - d) de algemene evaluatie van het programma.

⁽⁹⁾ Aanbeveling van de Raad betreffende de toegang tot de voortgezette beroepsopleiding. 93/404/EEG van 30 juni 1993.

34. Door de oprichting van een Comité voor de Sociale Dialoog zal het mogelijk zijn het zeer nuttige werk dat de sociale partners sinds 1989 in het kader van de groep onderwijs-opleiding verricht hebben voort te zetten en uit te breiden, en de coherentie van de acties van de Gemeenschap en de tussen de sociale partners op Europees niveau gesloten overeenkomsten aanzienlijk te verbeteren, in het licht van hun overeenkomst van 31 oktober 1991.

III - PRESENTATIE VAN HET VOORSTEL

35. Dit programma, dat gebaseerd is op de ervaringen die door de verwezenlijking van de communautaire programma's COMETT, EUROTECNET, FORCE en PETRA zijn opgedaan en daarnaast en andere acties en proefprojecten op het vlak van de beroepsopleiding, heeft als voornaamste doel de uitvoering van een beleid op het vlak van de beroepsopleiding, dat de acties van de Lid-Staten versterkt en aanvult, te waarborgen. Het programma is er meer in het bijzonder op gericht de samenwerking tussen de Lid-Staten te bevorderen teneinde geleidelijk een open ruimte voor opleiding en beroepskwalificaties tot stand te brengen. Daarom zijn de specifieke doelstellingen van het programma:
- bijdragen aan een grotere doeltreffendheid en betere kwaliteit van de stelsels
 - bevorderen van de kwaliteit van methodes en produkten
 - ondersteunen van de innovaties op het gebied van de beroepsopleiding
 - bevorderen en verspreiden van de technologische innovaties door opleiding
 - ontwikkelen van de Europese dimensie in de opleidingen van alle niveaus
 - bevorderen van de intellectuele mobiliteit van de kennis, met name door het afstandsonderwijs.
36. Het voorstel voor een besluit van de Raad bestaat, overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel, uit twee elkaar aanvullende delen:
- een gemeenschappelijk kader van doelstellingen ter bevordering van de coherente ontwikkeling van de beroepsopleiding in de Gemeenschap.
 - een pakket van communautaire maatregelen ter ondersteuning en aanvulling van de door en in de Lid-Staten ondernomen acties.
37. Dit gemeenschappelijk kader van doelstellingen is bedoeld om een grotere samenwerking tussen de Lid-Staten te bevorderen om de geleidelijke tenuitvoerlegging van een beroepsopleidingsbeleid in de Gemeenschap te ondersteunen en om zorg te dragen voor de coherente ontwikkeling van de beroepsopleiding in de Europese Gemeenschap. Het is de bedoeling dat de Lid-Staten op grond van dit gemeenschappelijk kader van doelstellingen op hun initiatief een eigen beroepsopleidingsbeleid uitwerken. De richtsnoeren van de actieprogramma's COMETT, EUROTECNET, FORCE en PETRA worden opgenomen in het gemeenschappelijk kader van doelstellingen, als vastgesteld in het voorstel.
38. Wat de communautaire maatregelen betreft, is het voorstel van de Commissie gericht op een vereenvoudiging van de op dit moment bestaande verscheidenheid van acties, op meer doorzichtigheid en doelgerichtheid van de actie van de Gemeenschap en op het verbeteren van het effect daarvan.

Het programma betreft alle actoren van de beroepsopleiding: overheidsinstanties, particuliere opleidingsinstellingen, bedrijven en sociale partners. Het is bedoeld om deze actoren bij de vaststelling van de oriëntaties op het domein van de omschrijving van de behoeften en de uitwerking van de acties in staat te stellen hun methoden en praktijken op grond van de resultaten van de transnationale samenwerking te verbeteren.

Het programma is verdeeld in drie delen, elk met zijn eigen specifieke doelstellingen. Deze verdeling moet het mogelijk maken de algemene doelstellingen van het programma te verwezenlijken en bij te dragen aan de geleidelijke totstandbrenging van een open opleidings- en kwalificatieruimte in de Gemeenschap:

Deel 1: Maatregelen ter ondersteuning van de kwaliteit van de stelsels, de voorzieningen en het beleid van de Lid-Statens;

Deel 2: Maatregelen ter ondersteuning van de innovatiecapaciteit in de acties op de opleidingsmarkt;

Deel 3: Netwerk en begeleidingsmaatregelen - bevordering van de Europese dimensie.

39. Het eerste deel is bedoeld om communautaire steun te verlenen aan projecten die direct van invloed zijn op de nationale stelsels en voorzieningen op het gebied van de beroepsopleiding. Een betere kwaliteit van de acties die van deze stelsels uitgaan veronderstelt een toename van de doeltreffendheid van de investeringen en de overheidsuitgaven. Uit de ervaring die is opgedaan bij voorgaande programma's, met name PETRA voor de initiële beroepsopleidingsstelsels, is gebleken dat de transnationale samenwerking het mogelijk heeft gemaakt de nationale voorzieningen naar een grotere doeltreffendheid te laten evolueren. In een context waarin de nationale overheidsbegrotingen sterk onder druk staan, spelen de schaalvergroting en de overdracht van innovaties die de communautaire actie mogelijk maakt een steeds grotere rol.

In verband met thema's, zoals die van de beroepskwalificaties of de beroepskeuzevoorlichting, die als centrale thema's van dit eerste deel moeten worden beschouwd, maakt de door het programma ontwikkelde transnationale samenwerking de invoering van een reële Europese dimensie mogelijk die uit het oogpunt van vrijheid van verkeer en mobiliteit van de individuen voor de opleiding en de werkgelegenheid onontbeerlijk is.

40. Het tweede deel heeft tot doel de op de markt opererende opleidingsactoren aan te moedigen tot het doen van voorstellen voor opleidingsacties of -produkten. Dit deel heeft betrekking op alle categorieën van actoren: opleidingsinstellingen, bedrijven, sociale partners, universiteiten.

De projecten zijn enerzijds bedoeld om de innovatie in de beroepsopleidingsacties te ondersteunen en te ontwikkelen om de doeltreffendheid daarvan te vergroten en anderzijds om opleidingsacties te ontwikkelen ter bevordering en vergemakkelijking van de overdracht van technologische innovaties.

41. Het derde deel is bedoeld om de Europese dimensie in de beroepsopleiding te ontwikkelen door het verlenen van communautaire steun voor de rationalisatie en de coördinatie van de nationale instanties en de operationele structuren die de basis vormen voor het opzetten van transnationale proefprojecten en stages in een andere Lid-Staat; dit zal de verbetering en uitbreiding van het Europees netwerk mogelijk maken met het oog op de bevordering van de transnationale samenwerking, de verhoging van de transparantie van het programma en de vergroting van de effecten van het programma door de versterking van de verspreiding van de produkten en resultaten van de proefprojecten onder andere actoren, met name door de activiteiten van het Europees netwerk.

Het derde deel omvat ook de aspecten van de taalaudit en de transnationale taalprojecten ten behoeve van de bedrijven en de sociaal-economische milieus, welke overeenkomen met de voormalige Actie III van het LINGUA-programma.

42. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan een evenwichtige verdeling van de middelen en het onderling doorgeven van de resultaten tussen de twee onderdelen van het programma. Het zou bijzonder contraproductief zijn een waterdicht schot tussen de onderdelen I en II aan te brengen en toe te laten dat er een aanzienlijk verschil ontstaat tussen de aantallen ondersteunde projecten, en dus ook wat de interesse van promotoren betreft. Hoe de nationale stelsels ook georganiseerd zijn, men mag er van uitgaan dat dynamiek en vernieuwing gebaseerd moeten zijn op de complementariteit van twee pijlers: de openbare voorzieningen en de markt. De actie van de Gemeenschap dient dus gericht te zijn op het bevorderen van deze gecombineerde dynamiek en het wegnemen van de barrières die hier en daar ontstaan zijn en die het bereik van de transnationale samenwerking beperken.
43. De in het kader van het beroepsopleidingsprogramma ondersteunde acties betreffen in hoofdzaak de voorbereiding van de opleidingsacties, het ontwerp van produkten en innoverende methoden, de verspreiding en multiplicatie van de resultaten. Het programma beoogt slechts marginaal de ondersteuning van de uitvoering van de opleidingsacties als zodanig. Daarom betreffen de voor communautaire steun in aanmerking komende uitgaven in hoofdzaak de uitgaven die verband houden met het opzetten en voorbereiden van de acties en niet de kosten van de opleidingsprestaties zelf (beloning van de opleiders of de begunstigden, opleidingskosten). Dit element vergroot het belang van de complementariteit tussen het actieprogramma en de financieringen die worden toegekend in het kader van de Structuurfondsen, inclusief de communautaire initiatiefprogramma's die in hoofdzaak betrekking hebben op de kosten die verbonden zijn met de eigenlijke uitvoering van de opleidingsacties (na de voorbereiding en de opzet daarvan).
44. Wil de aanvullende en specifieke actie van de Gemeenschap op het gebied van de beroepsopleiding doelmatig zijn, dan zal gezorgd moeten worden voor meer doorzichtigheid, een gemakkelijker toegang, een ruimere verspreiding van de resultaten en een directe koppeling tussen de verschillende voorzieningen, organen en aanbieders van beroepsopleidingen in de Lid-Staten enerzijds en de acties van de Gemeenschap anderzijds. Onder verwijzing naar hun nationaal kader is het aan de Lid-Staten om, met inachtneming van hun bevoegdheden, voor deze koppeling te zorgen, waarbij zij geëigende rationaliserings- en coördinatiemaatregelen moeten nemen, rekening houdend met de ervaring die is opgedaan door de nationale coördinatieinstanties en de operationele structuren die reeds in het kader van de communautaire programma's inzake beroepsopleiding zijn opgezet; daarbij moeten zij ook praktische bepalingen voor de coördinatie en rationalisatie vaststellen. Op operationeel niveau en in het veld moet ook een actieve complementariteit tot stand worden gebracht tussen de netwerkstructuren en de actoren die onder het programma ressorteren en die welke voor de Structuurfondsen verantwoordelijk zijn.
45. Het Europees netwerk van de beroepsopleiding, samengesteld uit de nationale instanties, de operationele structuren ter ondersteuning van de projecten en de actoren zelf, is een element dat in sterke mate bijdraagt aan de toegevoegde waarde van de communautaire actie. Door meer te bieden dan steun aan innoverende maar los van elkaar staande projecten moet de netwerkdynamiek tussen acties en tussen actiepartnerschappen een bijzonder criterium voor de communautaire steun vormen, onder inachtneming van de verantwoordelijkheden van de Lid-Staten in verband met de organisatie en de coördinatie van de instanties en de operationele structuren. Het effect van het transnationaal karakter van de acties wordt versterkt door het feit dat de innoverende acties en partnerschappen worden geïntegreerd in een Europees netwerk dat grote mogelijkheden biedt in verband met multiplicatie, zichtbaarheid en effect.

46. Overeenkomstig de regels van de comitologie zal de Commissie worden bijgestaan door een programmacomité, samengesteld uit twee door de Lid-Staten aangewezen vertegenwoordigers en tweemaal zes vertegenwoordigers van de sociale partners in de hoedanigheid van waarnemer. Dit comité, van het raadgevend type, zal de Commissie bijstaan op het gebied van:
- (i) de prioriteiten van de communautaire maatregelen en het jaarlijks werkprogramma dat daaruit voortvloeit,
 - (ii) de door de Gemeenschap verleende financiële steun voor de verschillende maatregelen (bedrag, duur en begunstigden),
 - (iii) de verdeling tussen de verschillende delen van het programma,
 - (iv) de selectievoorwaarden, de evaluatiemethoden en de regeling van de verspreiding en overdracht van de resultaten.
47. De Commissie zal, in het kader van een partnerschap met de Lid-Staten, de operationele complementariteit ondersteunen tussen de acties van het programma en de Structuurfondsen, inclusief de communautaire initiatiefprogramma's op terreinen zoals: verspreiding van relevante vergelijkende gegevens, het doorgeven van methoden, instrumenten, produkten en ervaringen, transnationale opleidingsacties, enz. De Commissie zal eveneens steun verlenen aan de totstandbrenging van een operationele synergie met het vierde kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling ter aanmoediging van de overdracht van technologische innovaties en ter stimulering van het vermogen van opleidings- en kwalificatiestelsels om snel gebruik te maken van nieuwe onderzoekresultaten. Een en ander is met name bedoeld om:
- het vergelijkend onderzoek met betrekking tot de beroepsopleidingsstelsels en -voorzieningen te bevorderen;
 - de overdracht van technologische innovaties door een hoogwaardige beroepsopleiding aan te moedigen;
 - het vermogen van opleidings- en kwalificatiestelsels om snel gebruik te maken van onderzoekresultaten te stimuleren;
 - de innovaties in de methodologieën voor het open en afstandsonderwijs te ontwikkelen.
48. Ter ondersteuning van de werkzaamheden van de sociale partners op communautair niveau in het kader van de sociale dialoog zal de Commissie, in het kader van een partnerschap met de sociale partners, zorgen voor de nodige operationele banden met het programma om hen in staat te stellen in hun dialoog beter gebruik te maken van de resultaten van de verschillende maatregelen.
49. Er zal een breed opgezette voorlichtingsactie betreffende de acties en de resultaten van het programma gevoerd worden en de Commissie en de Lid-Staten zullen in het kader van een partnerschap voor een continue evaluatie zorgen om de transparantie en het effect van het programma te vergroten. Daarom zullen de Lid-Staten halverwege en aan het einde van het programma een verslag indienen over de in het kader van het programma ondernomen activiteiten. De sociale partners zullen overeenkomstig de nationale praktijken ten volle bij de follow-up, de opstelling van het verslag en de evaluatie van het programma worden betrokken. Op basis van dit verslag zal de Commissie het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité op 31 december 1997 een tussentijds en op 30 juni 2000 een eindverslag voorleggen.

50. Overeenkomstig de bepalingen van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (en de daarbij gevoegde protocollen, met name protocol 31), gesloten tussen de Europese Gemeenschappen en de Lid-Staten daarvan en de EVA-landen, staan de initiatieven en de activiteiten alsmede de samenwerking en de communautaire programma's op het gebied van de beroepsopleiding open voor deelneming van de landen van de EVA, die vanaf 1 januari 1995 tot de EER behoren.
51. De Commissie versterkt haar samenwerking met de OESO, de Raad van Europa, de IAO en de UNESCO, met name in het kader van de ontwikkeling van de uitwisseling van informatie en ervaringen over kwesties die van belang zijn voor de opleidingsstelsels en -voorzieningen van de Lid-Staten.
52. Om haar te steunen bij de tenuitvoerlegging van het programma zal de Commissie een beroep doen op de medewerking van het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding onder de in haar verordening vastgestelde voorwaarden⁽¹⁰⁾ en van de Europese Stichting voor Opleiding⁽¹¹⁾ met het oog op de geleidelijke ontwikkeling van een geëigende samenwerking met de landen van Midden- en Oost-Europa.

Conclusie

53. De actie van de Gemeenschap op het gebied van de beroepsopleiding door de tenuitvoerlegging van actieprogramma's die eind 1994 aflopen, heeft reeds concrete resultaten opgeleverd in termen van partnerschappen, proefprojecten, uitwisselingen van ervaringen en oprichting van netwerken. Deze veelbelovende resultaten hebben het belang en de rol van meer algemene en meer systematische samenwerkingsacties aangetoond. De door de Commissie in dit ontwerp voorgestelde rationaliseringsaanpak, zowel op het niveau van de doelstellingen als op dat van de acties, zal in sterke mate bijdragen aan de vergroting van het effect en de herkenbaarheid van de communautaire actie op dit gebied en aan de versterking van de complementariteit daarvan met andere acties van de Gemeenschap. Deze aanpak is van zeer groot belang, aangezien de rol van de beroepsopleiding moet worden uitgebreid om aan de Europese concurrentiekracht een nieuwe dynamiek te geven en de werkloosheidskromme om te buigen. De steun ter bevordering van de kwaliteit van de stelsels en het innovatievermogen, die door de actie van de Gemeenschap zal worden verleend, moet een beslissende stimuleringsfactor zijn in een context waarin de begrotingen in de Lid-Staten onder sterke druk staan.

⁽¹⁰⁾ Verordening (EEG) nr. 337/75 van de Raad van 10 februari 1975 houdende oprichting van een Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (PB nr. L 39 van 13/02/1975, blz. 1)

⁽¹¹⁾ Verordening (EEG) nr. 1360/90 van de Raad van 7 mei 1990 tot oprichting van een Europese Stichting voor Opleiding (PB nr. L 131 van 23 mei 1990)

BANDEN TUSSEN DE HUIDIGE ACTIES VAN PETRA, FORCE, IRIS, EUROTECNET EN COMETT EN DE DRIE DELEN VAN HET NIEUWE BEROEPSOPLEIDINGSPROGRAMMA

	PETRA	FORCE	IRIS	EUROTECNET	COMETT
DEEL I					
* Conceptprojecten	Gezamenlijke modules		Projecten	Projecten	
* Multiplicatorprojecten					
* Stages voor jongeren die een initiële beroepsopleiding volgen	Stages				
* Stages voor jonge werknemers	Stages				
* Uitwisseling van beleidsmakers	Studiebezoeken	Studiebezoeken	Studiebezoeken	Studiebezoeken	
* Enquêtes, analyses, uitwisseling van vergelijkbare gegevens	Onderdelen Studies-Onderzoek IBO-verslagen	Statistische enquêtes voortgezette opleiding (CVTS) VBO-verslagen			
DEEL II					
* Conceptprojecten "innovatie"		Proefprojecten			Proefprojecten
* Conceptprojecten "overdracht van innovaties"					Proefprojecten
* Multiplicatorprojecten		Proefprojecten			Cursus voortgezette opleiding
* Stages in bedrijven voor jongeren die een initiële beroepsopleiding volgen					Stages
* Stages in bedrijven voor jonge academici					Stages
* Uitwisseling van beleidsmakers	Uitwisselingen				
* Enquêtes, analyses, uitwisseling wisseling van vergelijkbare gegevens		Sectoraal onderzoek, analyse, contractueel beleid	Studies	Toegepaste onderzoeken	
DEEL III					
* Nationaal netwerk	NCE	NCI	NADU	NADU	Info-centrum
* Regionaal of sectoraal netwerk					Regionale, sectorale SOUO's

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

TOT VASTSTELLING VAN EEN ACTIEPROGRAMMA

VOOR DE ONTWIKKELING VAN EEN BELEID VAN DE EUROPESE
GEMEENSCHAP

INZAKE BEROEPSOPLEIDING

LEONARDO da Vinci

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 127,

Gezien het voorstel van de Commissie⁽¹⁾,

In samenwerking met het Europees Parlement⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁽³⁾,

1. Overwegende dat de Gemeenschap krachtens het Verdrag een beleid inzake beroepsopleiding ten uitvoer dient te leggen waardoor de activiteiten van de Lid-Staten worden versterkt en aangevuld;
2. Overwegende dat dit beleid moet worden uitgevoerd met volledige eerbiediging van de verantwoordelijkheid van de Lid-Staten voor de inhoud en de opzet van de beroepsopleiding; dat iedere vorm van harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen uitgesloten is;

(1) PB

(2) PB

(3) PB

3. Overwegende dat de Raad bij Besluit 63/266/EEG de algemene beginselen voor de toepassing van een gemeenschappelijk beleid met betrekking tot de beroepsopleiding heeft vastgesteld; dat de toepassing van deze algemene beginselen bij de Lid-Staten en de bevoegde instellingen van de Gemeenschap berust⁽⁴⁾;
4. Overwegende dat de Raad bij de Besluiten 86/365/EEG⁽⁵⁾ en 89/27/EEG⁽⁶⁾ de beide fasen van het Comett-programma ter versterking van de samenwerking tussen universiteit en onderneming inzake opleiding op het gebied van de technologie heeft aangenomen;
5. Overwegende dat de Raad bij Besluit 89/657/EEG⁽⁷⁾ het actieprogramma Eurotecnet ter bevordering van de innovatie op het gebied van de beroepsopleiding in verband met de technologische verandering in de Europese Gemeenschap heeft aangenomen;
6. Overwegende dat de Raad bij Besluit 90/267/EEG⁽⁸⁾ het actieprogramma Force voor de ontwikkeling van de voortgezette beroepsopleiding in de Europese Gemeenschap heeft aangenomen;
7. Overwegende dat de Raad bij Besluit 87/569/EEG⁽⁹⁾, gewijzigd bij Besluit 91/387/EEG⁽¹⁰⁾, het actieprogramma Petra voor de beroepsopleiding van jongeren en de voorbereiding van jongeren op het leven als volwassene en in een beroep heeft aangenomen;
8. Overwegende dat volgens de evaluatieverslagen van de communautaire actieprogramma's Comett, Eurotecnet, Force en Petra, die opgenomen zijn in het verslag van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité⁽¹¹⁾, samenwerking op communautair niveau op het gebied van de beroepsopleiding de door en in de Lid-Staten gevoerde acties van een werkelijke meerwaarde voorziet;

⁽⁴⁾ PB nr. 63 van 20.4.1963, blz. 1338/63.

⁽⁵⁾ PB nr. L 222 van 8.8.1986, blz. 17.

⁽⁶⁾ PB nr. L 13 van 17.1.1989, blz. 28.

⁽⁷⁾ PB nr. L 393 van 30.12.1989, blz. 29.

⁽⁸⁾ PB nr. L 156 van 21.6.1990, blz. 1.

⁽⁹⁾ PB nr. L 346 van 10.12.1987, blz. 31.

⁽¹⁰⁾ PB nr. L 214 van 2.8.1991, blz. 69.

⁽¹¹⁾ COM(93) 151 def. van 5.5.1993.

9. Overwegende dat de Commissie in Aanbeveling 87/567/EEG inzake de beroepsopleiding voor vrouwen⁽¹²⁾ de Lid-Staten ertoe aanspoort hun actie ter bevordering van gelijke kansen te intensifiëren; dat zij zich er met het Derde communautaire actieprogramma op middellange termijn inzake gelijke kansen voor vrouwen en mannen (1991-1995)⁽¹³⁾ toe verbonden heeft de uitwisseling van ervaring en know-how via het IRIS-netwerk voort te zetten en dit netwerk verder te ontwikkelen ten einde de behoeften van vrouwen op opleidingsgebied beter te kunnen bepalen, innoverende opleidingen te bevorderen en een Europese methodologie hiervoor te ontwikkelen;
10. Overwegende dat de Raad in zijn resolutie van 11 juni 1993⁽¹⁴⁾ van mening was dat de kwaliteit van beroepsonderwijs en -opleiding in de Lid-Staten kon worden verbeterd ter permanente bevordering van de mogelijkheden voor het individu om zijn kennis en vaardigheden te ontwikkelen en aldus de economische en sociale cohesie alsmede het concurrentievermogen van de Europese economieën te verbeteren;
11. Overwegende dat de Raad in zijn aanbeveling van 30 juni 1993 betreffende de toegang tot voortgezette beroepsopleiding⁽¹⁵⁾ heeft aanbevolen dat de Lid-Staten hun beroepsopleidingsbeleid zo inrichten dat alle werkenden in de Gemeenschap zonder enige vorm van discriminatie toegang moeten kunnen hebben tot voortgezette beroepsopleiding en dit gedurende hun hele beroepsleven;
12. Overwegende dat de Commissie in haar werkdocument over de richtsnoeren voor communautaire actie op het gebied van onderwijs en opleiding⁽¹⁶⁾ heeft aangekondigd dat zij de actieprogramma's op het gebied van de beroepsopleiding wenst te rationaliseren en te vereenvoudigen tot een enkel programma, waarbij extra aandacht geschonken wordt aan de aspecten die qua toegevoegde waarde en Europese stimulans het meest veelbelovend zijn;
13. Overwegende dat de toegevoegde waarde van de communautaire actie geconsolideerd en versterkt dient te worden in functie van de geleidelijke totstandkoming van een open ruimte voor beroepsopleiding en beroepskwalificaties, die samenhangt met de verwezenlijking en de werking van de interne markt;
14. Overwegende dat in de samenvatting van de reacties van de Lid-Staten op het Memorandum over beroepsopleiding in de jaren 90⁽¹⁷⁾ de algemene tendensen tot uiting gekomen zijn waarmee de Lid-Staten bij deze open ruimte voor beroepsopleiding en beroepskwalificaties op gemeenschappelijke wijze geconfronteerd worden;

⁽¹²⁾ PB nr. L 342 van 4.12.1987, blz. 35.

⁽¹³⁾ COM (90)449 def. van 6.11.1990, bekrachtigd door de resolutie van de Raad van 21.5.1991 (91/C 142/01), PB nr. C 142 van 31.5.1991, blz. 1.

⁽¹⁴⁾ PB nr. C 186 van 8.7.1993, blz. 3.

⁽¹⁵⁾ PB nr. L 181 van 23.7.1993, blz. 37.

⁽¹⁶⁾ COM(93) 183 van 5.5.1993.

⁽¹⁷⁾ COM(91) 397 def. van 12.12.1991.

15. Overwegende dat de Europese Raad op 10 en 11 december 1993 geconcludeerd heeft dat wegens de verschillen tussen de Lid-Staten op het gebied van instellingen, wettelijke voorschriften en overeenkomsten het optreden van de Gemeenschap moet worden toegespitst op het bepalen van doelstellingen, waarbij het aan de Lid-Staten wordt overgelaten de voor hun situatie geschikte middelen te kiezen binnen een tezamen bepaald algemeen kader; dat de Lid-Staten voor het verbeteren van de Europese economie zouden moeten uitgaan van de suggesties in het Witboek van de Commissie over de strategie op middellange termijn voor groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid;
16. Overwegende dat met het oog op een samenhangende ontwikkeling van de beroepsopleiding een gemeenschappelijk kader van doelstellingen dient te worden vastgesteld als referentie voor het door de Lid-Staten gevoerde beleid;
17. Overwegende dat met het oog op een grotere doeltreffendheid van de communautaire actie de verschillende maatregelen in drie categorieën moeten worden ingedeeld: een categorie ter ondersteuning van de kwaliteit van de stelsels en voorzieningen en het beleid van de Lid-Staten, een categorie ter ondersteuning van het innoverend vermogen in de acties op de opleidingsmarkt, en een categorie ten behoeve van de geleidelijke totstandbrenging van een netwerk ter ondersteuning van de Europese dimensie in het beroepsopleidingsbeleid;
18. Overwegende dat de drie soorten maatregelen die door het programma zullen worden ontwikkeld (proefprojecten, stages, onderzoeken/studies) alle gericht zijn op het tot stand brengen van transnationale samenwerking die een duidelijke meerwaarde toevoegt aan de door de Lid-Staten of de actoren op de opleidingsmarkt ontwikkelde acties, met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel;
19. Overwegende dat gestreefd moet worden naar operationele synergie tussen het actieprogramma op het gebied van de beroepsopleiding en de steunverlening uit hoofde van de Structuurfondsen, met name de programma's van communautaire initiatieven;
20. Overwegende dat in partnerschap tussen de Commissie en de Lid-Staten moet worden gezorgd voor voortdurend toezicht op en systematische evaluatie van het programma en de maatregelen,

BESLUIT:

Artikel 1

(Vaststelling van het programma)

Bij dit besluit wordt een actieprogramma voor de ontwikkeling van een beleid van de Europese Gemeenschap inzake beroepsopleiding, hierna te noemen "programma Leonardo da Vinci", vastgesteld. Het programma treedt in werking op 1 januari 1995.

Het programma omvat:

- 1) een in bijlage I gepreciseerd gemeenschappelijk kader van doelstellingen voor de actie van de Gemeenschap, met het oog op de bevordering van een samenhangende ontwikkeling van de beroepsopleiding;
- 2) een reeks communautaire maatregelen, beschreven in artikel 4 en bijlage II, die ten uitvoer worden gelegd op basis van het in bijlage I gepreciseerde gemeenschappelijke kader van doelstellingen, ter ondersteuning en aanvulling van de door en in de Lid-Staten ontwikkelde activiteiten.

Artikel 2

(Definities)

In de zin van dit besluit wordt verstaan onder:

- a) "initiële beroepsopleiding": in algemene zin iedere niet-universitaire vorm van initiële beroepsopleiding, met inbegrip van het technisch en beroepsonderwijs en het leerlingwezen, waarmee jongeren een beroepskwalificatie kunnen verkrijgen die wordt erkend door de bevoegde instanties van de Lid-Staat waarin zij wordt verkregen;
- b) "voortgezette beroepsopleiding": in algemene zin elke beroepsopleidingsactie ondernomen door werkenden van de Europese Gemeenschap tijdens hun beroepsleven;
- c) "onderneming": zowel grote als kleine en middelgrote ondernemingen, ongeacht de rechtsvorm ervan en de bedrijfstak waartoe zij behoren, en alle soorten economische bedrijvigheid, met inbegrip van de sociale economie;
- d) "werkende": eenieder die behoort tot de beroepsbevolking en die bindingen heeft met de arbeidsmarkt, zelfstandigen inbegrepen;
- e) "sociale partners": de organisaties van werkgevers en vakbonden die in elke Lid-Staat bij de collectieve onderhandeling erkend zijn en/of de sectorale organisaties daarvan en/of de nationale organisaties die bij het centraal overleg betrokken zijn.
- f) "opleidingsinstelling": alle soorten overheids-, semi-overheids of particuliere instellingen die zich bezig houden met beroepsopleiding, bijscholing, nascholing of omscholing, ongeacht de daaraan in de Lid-Staten gegeven benaming. Hieronder worden ook verstaan autonome economische organisaties, in het bijzonder Kamers van Koophandel en Industrie en/of de equivalenten daarvan, en beroepsverenigingen;
- g) "universiteit": alle soorten hoger-onderwijsinstellingen die kwalificaties en diploma's op dat niveau verlenen, ongeacht de benaming ervan;
- h) "open en afstandsopleiding": elke niet-traditionele vorm van opleiding met behulp van nieuwe technologieën en geavanceerde informatie- en communicatiediensten en met individuele studiebegeleiding.

Artikel 3

(Op nationaal niveau te ondernemen acties)

Het in bijlage I gepreciseerde gemeenschappelijke kader van doelstellingen dient als referentie voor het door de Lid-Staten gevoerde beleid, met inachtneming van de bevoegdheden naar intern recht van de betrokken partijen en de respectieve verantwoordelijkheden van de bevoegde overheidsinstanties, het bedrijfsleven en de sociale partners.

Artikel 4

(Communautaire maatregelen)

1. De Commissie legt de in bijlage II beschreven communautaire maatregelen ten uitvoer voor de periode van 1 januari 1995 tot en met 31 december 1999.
2. Over het volgende wordt overeenkomstig de in artikel 5 beschreven procedure besloten:
 - a) de prioriteiten van de in bijlage II beschreven communautaire maatregelen en het daaruit voortvloeiende jaarlijkse werkprogramma;
 - b) de financiële ondersteuning door de Gemeenschap (hoogte, duur en begunstigden);
 - c) de verdeling over de verschillende categorieën;
 - d) de regeling van de selectie, de evaluatie, de verspreiding en de overdracht van de resultaten.

Artikel 5

(Comité)

De Commissie wordt bijgestaan door een raadgevend comité, bestaande uit twee vertegenwoordigers per Lid-Staat en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

Twaalf vertegenwoordigers van de sociale partners, benoemd door de Commissie op voordracht van de organisaties die de sociale partners op communautair niveau vertegenwoordigen, nemen als waarnemer aan de werkzaamheden van het comité deel.

De vertegenwoordiger van de Commissie legt het comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het comité brengt advies uit over dit ontwerp binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie, zo nodig door middel van een stemming.

Het advies wordt in de notulen opgenomen; voorts heeft elke Lid-Staat het recht te verzoeken dat zijn standpunt in de notulen wordt opgenomen.

De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het comité uitgebrachte advies. Zij brengt het comité op de hoogte van de wijze waarop zij rekening heeft gehouden met zijn advies.

Artikel 6

(Samenhang en complementariteit)

1. De Commissie ziet toe op de algehele samenhang tussen het programma en het communautaire programma op het gebied van het onderwijs.
2. De Commissie stimuleert in partnerschap met de Lid-Staten de totstandkoming van een operationele complementariteit tussen het programma en de steunverlening uit hoofde van de Structuurfondsen, meer bepaald de communautaire initiatiefprogramma's. Zij ziet er in het bijzonder op toe dat de in het programma ten uitvoer gelegde communautaire maatregelen bijdragen tot de verbetering van de structurele actie op het gebied van de beroepsopleiding, met het oog op:
 - a) de verspreiding en aanvulling van relevante vergelijkende gegevens over de beroepsopleidingsstelsels en -voorzieningen;
 - b) het aanmoedigen van de realisatie van transnationale beroepsopleidingsacties op basis van de resultaten van de proefprojecten van het programma;
 - c) de bevordering van een grotere synergie met het werkgelegenheidsbeleid en het beleid ter ondersteuning van gelijke kansen bij de toegang tot de initiële en voortgezette opleiding voor kansarme groepen.
3. De Commissie bevordert in partnerschap met de Lid-Staten de coördinatie tussen de activiteiten van het programma en het vierde kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling.
4. De Commissie brengt de nodige operationele banden tot stand tussen het programma en de werkzaamheden van de sociale dialoog op communautair niveau.
5. De Commissie verzekert zich bij de uitvoering van het programma van de medewerking van het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop)⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁸⁾ Verordening (EEG) nr. 337/75 van de Raad van 10 februari 1975 houdende oprichting van een Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (PB nr. L 39 van 13.2.1975, blz. 1).

Artikel 7

(Follow-up, evaluatie en verslaglegging)

1. De Commissie en de Lid-Staten gezamenlijk houden voortdurend toezicht op het verloop van het programma. Dit gebeurt aan de hand van door de Lid-Staten opgestelde verslagen en specifieke activiteiten. Hierdoor kan het programma zo nodig worden bijgestuurd op basis van de tussentijds geconstateerde behoefte.

De Commissie draagt zorg voor het toezicht op, het financieel beheer van en de controle op de communautaire maatregelen.

2. Het programma wordt door de Commissie en de Lid-Staten gezamenlijk op gezette tijden geëvalueerd.

De resultaten van de communautaire maatregelen worden op gezette tijden extern geëvalueerd.

3. Op 31 december 1995 en vervolgens elke twee jaar dienen de Lid-Staten bij de Commissie een verslag in over de beroepsopleiding.

Dit omvat:

- nuttige inlichtingen over de bestaande stelsels en voorzieningen in de Lid-Staten ter bevordering en financiering van de beroepsopleiding;
 - een beschrijving van de activiteiten die zijn ontplooid om het in bijlage I gegeven gemeenschappelijke kader van doelstellingen in te vullen;
 - een beschrijving van de op nationaal tot stand gebrachte operationele complementariteit tussen de activiteiten van het programma en de steunverlening door de Structuurfondsen, met name de communautaire initiatiefprogramma's.
4. De Commissie legt aan het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité vóór 30 juni 1998 een tussentijds verslag voor over de startfase en vóór 30 juni 2000 een eindverslag over de tenuitvoerlegging van het programma.

Gedaan te,

Voor de Raad,

De Voorzitter

BIJLAGE I

GEMEENSCHAPPELIJK KADER VAN DOELSTELLINGEN

Ermee rekening houdend dat de Lid-Staten in het bijzonder aandacht zouden moeten schenken aan de volgende maatregelen:

- verbetering van de beroepsopleidingsstelsels. Met name zal de voortgezette opleiding worden vergemakkelijkt ten einde te waarborgen dat de kwalificaties voortdurend worden aangepast aan de eisen van het concurrentievermogen en de werkloosheidsbestrijding;
- specifieke acties gericht op jongeren die het onderwijsstelsel zonder passende opleiding verlaten,

omvat het gemeenschappelijke kader van doelstellingen:

1. Het vergemakkelijken van de aanpassing aan veranderingen in het bedrijfsleven, met name door beroepsopleiding en omscholing, in het bijzonder:
 - a) het bevorderen van de anticipatie op en planning van de behoeften aan bekwaamheden en opleiding;
 - b) het aanmoedigen van het verwerven van nieuwe kwalificaties en essentiële bekwaamheden;
 - c) het ontwikkelen van de voortgezette opleiding, op basis van de resultaten van de programma's voor onderzoek en technologische ontwikkeling;
 - d) het stimuleren van de opleiding van bedrijfsleiders en managers in de KMO's, met name betreffende de internationaliseringmechanismen van de economische activiteit, de regels van de interne markt, de nieuwe technologieën en de consequenties daarvan.
2. Het bevorderen van de opnemings- en wederopnemingsproblemen op de arbeidsmarkt door verbetering van de initiële beroepsopleiding en van de bijscholing, in het bijzonder:
 - a) het bevorderen van de beroepsopleiding van jongeren en de voorbereiding van jongeren op het leven als volwassene en in een beroep⁽¹⁾, ontwikkelen van de voortgezette beroepsopleiding⁽²⁾ en steunen van de innovatie op het gebied van de beroepsopleiding in verband met de technologische verandering⁽³⁾;
 - b) het ondersteunen van de verbetering van voorzieningen voor beroepskeuzebegeleiding en van de diversificatie van het beroepsopleidingsaanbod;
 - c) het ondersteunen van de ontwikkeling van opleidingen van hoge kwaliteit voor diegenen die het opleidingsbeleid ontwerpen, plannen en beheren;

⁽¹⁾ Artikel 1, punt 1, van Besluit 91/387/EEG en artikel 2 van Besluit 87/569/EEG van de Raad - Petra.

⁽²⁾ Artikel 5 van Besluit 90/267/EEG van de Raad - Force

⁽³⁾ Artikel 4 van Besluit 89/657/EEG van de Raad - Eurotecnet.

- d) het ontwikkelen van de vrije dienstverlening door de opleidingsinstellingen in de Gemeenschap en van de uitwisseling van informatie en ervaringen over de hinderpalen die de verwezenlijking van een open Europese opleidingsruimte in de weg staan.
3. Het vergemakkelijken van de toegang tot beroepsopleidingen en het bevorderen van de mobiliteit van opleiders en leerlingen, met name jongeren, in het bijzonder:
- a) het ondersteunen van het streven om alle jongeren in de Gemeenschap die dat wensen na de periode van voltijdse leerplicht één of, zo mogelijk, twee jaar of meer initiële beroepsopleiding te laten volgen die wordt afgesloten met een beroepskwalificatie die wordt erkend door de bevoegde instanties van de Lid-Staat waarin zij wordt verkregen⁽⁴⁾;
 - b) het tenuitvoerleggen van de gemeenschappelijke oriëntaties voor de toegang tot voortgezette beroepsopleiding, met als uitgangspunt dat alle werkenden in de Gemeenschap zonder enige vorm van discriminatie toegang moeten kunnen hebben tot voortgezette opleiding en dit gedurende hun hele beroepsleven⁽⁵⁾;
 - c) het bevorderen van werkelijk gelijke toegang van vrouwen tot voortgezette opleiding, met name om hun nieuwe beroepsmogelijkheden te bieden en hen te helpen na een inactieve periode weer een beroepsactiviteit te gaan uitoefenen;
 - d) het vergroten van de Europese dimensie van de opleidingen door middel van transnationale opleidingsstages en bevorderen van de wederzijdse erkenning en/of validering van de gevolgde opleiding;
 - e) het bevorderen van de ontwikkeling van open en afstandsopleiding om de toegang tot opleiding te vergroten.
4. Het stimuleren van de samenwerking inzake opleiding tussen beroepsopleidingsinstellingen en ondernemingen, in het bijzonder:
- a) het verlenen van een Europese dimensie aan de samenwerking tussen universiteiten en ondernemingen op het gebied van de opleiding voor technologieën en de toepassing en overdracht daarvan⁽⁶⁾;
 - b) het verbeteren van de samenwerking tussen de initiële en de voortgezette opleiding, met het oog op de ontwikkeling van een vorm van levenslange opleiding.
5. Het bevorderen van de uitwisseling van informatie en ervaring omtrent de gemeenschappelijke vraagstukken waarmee de opleidingsstelsels van de Lid-Staten worden geconfronteerd, in het bijzonder:
- het ondersteunen van de bevordering van toegepast onderzoek op het gebied van de beroepsopleiding en van de ontwikkeling van de uitwisseling van informatie en ervaringen over de opleidingsstelsels en -voorzieningen en de stelsels voor kwalificatie en afgifte van getuigschriften.

⁽⁴⁾ Artikel 1 van Besluit 91/387/EEG van de Raad - Petra.

⁽⁵⁾ Aanbeveling 93/404/EEG van de Raad.

⁽⁶⁾ Artikel 3 van Besluit 89/27/EEG van de Raad - Comett II.

BIJLAGE II

COMMUNAUTAIRE MAATREGELEN

DEEL A : MAATREGELEN

De maatregelen zijn gebaseerd op de ervaringen met de tenuitvoerlegging van de communautaire programma's Comett, Eurotecnet, Force, Petra en Iris.

Zij betreffen de stelsels, het beleid en de acties op het gebied van de initiële en de voortgezette opleiding, zoals vastgelegd in de Lid-Staten, en stelen op een intensievere samenwerking tussen de verschillende actoren bij de beroepsopleiding, met name tussen ondernemingen en universiteiten of opleidingsinstellingen.

Deze maatregelen vallen in drie categorieën uiteen:

- Deel I : Maatregelen ter ondersteuning van de kwaliteit van de stelsels en voorzieningen en het beleid van de Lid-Staten.
- Deel II : Maatregelen ter ondersteuning van het innoverend vermogen in de acties op de opleidingsmarkt.
- Deel III : Netwerk, talenkennis en begeleidende maatregelen.

I. MAATREGELEN TER ONDERSTEUNING VAN DE KWALITEIT VAN DE STELSELS EN VOORZIENINGEN EN HET BELEID VAN DE LID-STATEN

Dit deel is bedoeld om communautaire steun te verlenen aan projecten die een rechtstreekse invloed hebben op de nationale stelsels en voorzieningen voor beroepsopleiding en beoogt bij te dragen aan een grotere doeltreffendheid van de beroepsopleidingsstelsels en -voorzieningen, het vermogen daarvan te verbeteren om aan de opleidingsbehoeften van individuele personen en bedrijven, met name de KMO's, tegemoet te komen en de kwaliteit van de methoden, processen en instrumenten voor beroepsopleiding te bevorderen.

Op voorstel van de Lid-Staten worden projecten ter ondersteuning van de kwaliteit van de stelsels bij de Commissie ingediend.

Deze worden gecoördineerd door een openbare organisatie, een partnerschap van organisaties uit de particuliere of de openbare sector of van de sociale partners, ofwel door een niet-openbare organisatie die rechtstreekse verantwoordelijkheid draagt voor de structurering en ontwikkeling van het stelsel, de voorziening of het beleid van de Lid-Staat.

I.1 Transnationale proefprojecten

a) Ontwikkelingsprojecten

Ondersteuning van het opzetten, uitwerken en testen van transnationale proefprojecten voor beroepsopleiding.

Er wordt communautaire steun verleend voor projecten betreffende:

- de verbetering van de initiële beroepsopleiding, door het realiseren van opleidingsprogramma's en -modules, de erkenning van de genoten opleiding in de nationale stelsels en de opleiding van opleiders en mentoren; de opleiding van specialisten of onderzoekers op het gebied van beroepskwalificaties; de verwezenlijking van projecten op het gebied van de beroepskeuzebegeleiding, met inbegrip van de vorming van een netwerk van adviescentra voor beroepskeuze; de opleiding van adviseurs en specialisten op het gebied van de beroepskeuzebegeleiding;
- gelijke kansen voor mannen en vrouwen op het gebied van de beroepsopleiding;
- de opleiding van diegenen die voorzieningen voor beroepsopleiding plannen en beheren;
- de opleiding van de sociaal-economische actoren die betrokken zijn bij het contractuele beleid betreffende de beroepsopleiding;

b) Transferprojecten

Ondersteuning van de verspreiding en overdracht van opleidingsmethodologieën, -produkten, -resultaten en -instrumenten die voortkomen uit de ontwikkelingsprojecten, naar de opleidingsstelsels en -voorzieningen, met inbegrip van het invoeren van systemen voor open en afstandsonderwijs met behulp van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, leidende tot overdraagbare opleidingsprodukten zoals diegene die zijn ontwikkeld in het kader van het programma "Telematicasystemen van algemeen belang - flexibel en afstandsonderwijs" van het derde kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling.

L.2 Programma's voor transnationale stages en uitwisselingen

a) Programma voor transnationale stages voor jongeren die een initiële opleiding volgen

Ondersteuning van programma's voor transnationale stages voor jongeren die een initiële beroepsopleiding volgen, met voorrang voor vakgebieden die sterk in ontwikkeling zijn, met name in het kader van de voltooiing van de eenheidsmarkt. Het betreft hier korte stages, van drie tot twaalf weken, dan wel langere, van drie tot twaalf maanden, wanneer zij een integrerend deel uitmaken van transnationale overeenkomsten op opleidingsgebied waarbij de genoten opleiding wordt erkend.

b) Programma voor transnationale stages voor werkende jongeren

Ondersteuning van programma's voor transnationale stages voor werkende jongeren of jongeren die op de arbeidsmarkt beschikbaar zijn, met het oog op het verwerven van gevalideerde beroepservaring of een aanvullende kwalificatie. Deze stages duren in de regel drie en maximaal twaalf maanden.

c) Programma voor transnationale uitwisselingen van besluitvormers

Ondersteuning van uitwisselingsprogramma's voor nationale of regionale besluitvormers bij de overheid en organisaties die de sociale partners vertegenwoordigen, ter bevordering van het wederzijds inzicht in het functioneren van de beroepsopleidingsstelsels en -voorzieningen en de overdracht van ervaring. Deze actie wordt opgenomen in het programma van studiebezoeken dat door het Cedefop voor rekening van de Commissie wordt beheerd.

L.3 Enquêtes, analyses en uitwisseling van vergelijkbare gegevens

a) Enquêtes en analyses betreffende de kwaliteit van de opleidingsvoorzieningen en -stelsels

Er wordt communautaire steun verleend voor werkzaamheden die op transnationale basis worden uitgevoerd betreffende vraagstukken die de Lid-Staten gemeen hebben en die samenhangen met de tenuitvoerlegging van het in bijlage I vastgestelde gemeenschappelijke kader van doelstellingen.

Hiermee wordt beoogd de overheden bij te staan bij het verbeteren van de kwaliteit en de doeltreffendheid van hun optreden op het gebied van de beroepsopleiding door het bieden van een referentiekader op communautair niveau.

Het betreft hier:

- het invoeren van algemene systemen voor het anticiperen op de opleidings- en kwalificatiebehoeften;
- nieuwe opleidingsmethoden voor de KMO's;
- nieuwe vormen van alternerende opleiding en samenwerking tussen ondernemingen en opleidingsinstellingen of universiteiten;
- nieuwe methoden en instrumenten voor de evaluatie van de kwaliteit van het opleidingsaanbod;
- nieuwe opleidingstrajecten voor ontwerpers en planners van opleidingen;
- transparantie, erkenning en validering van beroepskwalificaties;
- de ontwikkeling van het recht op opleiding (jongerenkrediet, enz.);

- de verrekening van de opleidingsuitgaven in de nationale rekeningen en de boekhouding van de ondernemingen, met name in het perspectief van de investering in opleiding.

b) Uitwisseling van vergelijkbare gegevens

De Commissie zal in nauwe samenwerking met de werkgroep "Statistieken onderwijs en opleiding" van Eurostat op systematische wijze de bij de Lid-Staten aanwezige gegevens verzamelen, vergelijkbare concepten ontwikkelen op basis van de nationale werkzaamheden, de lopende communautaire enquêtes (Enquête naar de arbeidskrachten, enquête naar de voortgezette beroepsopleiding, enz.) consolideren en een gemeenschappelijk, overkoepelend methodologisch kader vaststellen dat in alle Lid-Staten kan worden gebruikt.

II. MAATREGELEN TER ONDERSTEUNING VAN HET INNOVEREND VERMOGEN IN DE ACTIES OP DE OPLEIDINGSMARKT

Deze categorie is bedoeld voor actoren op het gebied van de beroepsopleiding die zich op de markt bewegen om opleidingsacties of -produkten aan te bieden. Beoogd wordt innovatie bij het beheer, de methodologie en het materiaal van de beroepsopleiding te ondersteunen, technologische innovaties via de beroepsopleiding te bevorderen en over te dragen, het vermogen van de opleidings- en beroepskwalificatiestelsels om op veranderingen in te spelen te vergroten en de ontwikkeling van open en afstandsopleiding te stimuleren.

Op voorstel van de verschillende actoren op het gebied van de beroepsopleiding, de ondernemingen, sociale partners, universiteiten en opleidingsinstellingen, worden projecten ter ondersteuning van het innoverend vermogen bij de Commissie ingediend.

II.1 Transnationale proefprojecten

a) Ontwikkelingsprojecten "ondersteuning van innovatie bij de opleiding"

Ondersteuning van het opzetten, ontwikkelen en testen van transnationale proefprojecten met als doel innovatie op het gebied van de pedagogie, inhoud, studiebegeleiding, methoden, instrumenten en materiaal, en van methoden om op de behoeften te anticiperen en om de opleiding te evalueren.

Er wordt communautaire steun verleend voor:

- de verwezenlijking van projecten in verband met de aanpassing aan veranderingen in het bedrijfsleven en aan de ontwikkeling van de produktiesystemen;
- de verwezenlijking van projecten op het gebied van het contractuele beleid voor voortgezette beroepsopleiding;
- de verwezenlijking van projecten op het gebied van de individuele carrièreplanning, de inventarisatie van de bekwaamheden of de evaluatie van carrières;
- de verwezenlijking van projecten in verband met het anticiperen op behoeften aan kwalificaties, bekwaamheden en opleiding bij beroeps- of technologische sectoren;
- de verwezenlijking, via partnerschappen en transnationale netwerken, van overdraagbare methodologieën, programma's en produkten voor voortgezette beroepsopleiding van werknemers;
- de verwezenlijking van projecten in verband met de opleiding van bedrijfsleiders in de KMO's.

b) Ontwikkelingsprojecten "opleiding voor de overdracht van technologische innovaties"

De nadruk wordt gelegd op:

- de ontwikkeling van hooggekwalificeerde menselijke hulpbronnen door middel van een opleiding van hoge kwaliteit op basis van intensievere samenwerking tussen ondernemingen en universiteiten;

- de kwaliteit en doeltreffendheid van de diensten ter ondersteuning van innovatie en technologieoverdracht;
- de verbetering van het vermogen van het industrieel substraat, met name het MKB en de traditionele industriesectoren, om nieuwe technologieën op te nemen.

Er wordt communautaire steun verleend voor het opzetten, ontwikkelen en testen van transnationale proefprojecten met als doel innovatie in de opleiding ter zake van de pedagogie, inhoud, studiebegeleiding, methoden, instrumenten en materiaal.

Deze steun wordt verleend voor:

- projecten voor opleiding in technologieën, die door ondernemingen in ten minste drie Lid-Staten van de Gemeenschap in contact met universiteiten worden opgezet, betreffende gebieden in verband met nieuwe technologieën en de toepassingen daarvan;
- projecten voor opleiding in het management van de overdracht van technologische innovaties;
- voorzieningen voor open en afstandsopleiding met gebruik van nieuwe opleidingstechnologieën, leidende tot overdraagbare opleidingsprodukten; hieronder valt ook het bevorderen van de oprichting van Europese centra voor zelfstudie en afstandsopleiding.

c) Multiplicatorprojecten

Er wordt communautaire steun verleend voor:

- de verspreiding en overdracht van opleidingsmethodologieën, -produkten, -resultaten en -instrumenten die voortkomen uit transnationale partnerschappen;
- kortdurende intensieve cursussen voor opleiding in technologieën, met een Europese dimensie, ten behoeve van de snelle toepassing van de nieuwe technologieën door samenwerking tussen ondernemingen en universiteiten;
- activiteiten voor het produceren van cursussen en materiaal voor open en afstandsopleiding en de vertaling en bewerking van cursussen van hoge kwaliteit om deze voor andere Lid-Staten dan die waar zij vandaan komen bruikbaar te maken.

II.2 Programma voor transnationale stages en uitwisselingen

a) Programma voor transnationale stages in het bedrijfsleven voor jongeren die een universitaire opleiding volgen

Ondersteuning van programma's voor stages in het bedrijfsleven voor jongeren die een universitaire opleiding volgen, bij een bedrijf in een andere Lid-Staat, in samenhang met een transnationaal beroepskwalificatieproject op het gebied van de nieuwe technologieën dat door samenwerking van ondernemingen en universiteiten in verscheidene Lid-Staten wordt ondersteund. Deze stages duren in de regel zes en maximaal twaalf maanden.

b) Programma's voor transnationale stages in het bedrijfsleven voor jongeren met een universitaire opleiding

Ondersteuning van programma's voor stages in het bedrijfsleven voor jongeren die hun universitaire opleiding hebben afgerond en jonge academici in hun eerste baan, bij een onderneming in een andere Lid-Staat, in samenhang met een innovatieproject voor KMO's dat deel uitmaakt van het ontwikkelingsplan van de onderneming, van groepen ondernemingen of van resource centres voor KMO's. Deze stages duren in de regel zes en maximaal twaalf maanden.

c) Programma voor transnationale uitwisselingen tussen ondernemingen

Ondersteuning van programma's voor uitwisselingen tussen ondernemingen, met name van opleidings- of personeelsfunctionarissen (voltijds of deeltijds) en van mentoren in ondernemingen, in samenhang met de ontwikkelingsplannen van KMO's of groepen van KMO's ten behoeve van het gebruik van nieuwe technologieën of productieprocessen. Deze uitwisselingen duren in de regel twee en maximaal acht weken.

II.3 Enquêtes, analyses en uitwisseling van vergelijkbare gegevens

Enquêtes en analyses betreffende het innoverend vermogen van de actoren op de opleidingsmarkt

Ondersteuning van de uitvoering van vergelijkende werkzaamheden over gemeenschappelijke vraagstukken in verband met de ontwikkeling van een open ruimte voor beroepsopleiding en -kwalificaties, met als centrale doelstelling het ondersteunen van innovatie bij de opleiding en de rol van de opleiding om de overdracht van technologische innovaties te vergemakkelijken, bij alle actoren op de beroepsopleidingsmarkt.

Er wordt communautaire steun verleend voor werkzaamheden op transnationale basis betreffende:

- nieuwe methoden en instrumenten voor human resource auditing voor de KMO's en voor het realiseren van opleidingen voor de KMO's;
- nieuwe vormen van arbeidsorganisatie waardoor de kwalificatie kan worden verhoogd;
- sectorale onderzoeken naar de programma's voor voortgezette opleiding van ondernemingen en naar nieuwe methoden voor het evalueren van de bekwaamheden op de werkplek;
- het analyseren van het contractuele beleid op opleidingsgebied en van de rol van de sociale partners bij de opleiding;
- een beter inzicht in de ontwikkeling van beroepen en kwalificaties en een betere doorstroming van informatie op dat gebied, in samenwerking met het Cedefop;
- het vaststellen van criteria en maatstaven voor de kwaliteit en de analyse van de kosteneffectiviteit en de rentabiliteit van opleidingen.

III. NETWERK, TALENKENNIS EN BEGELEIDENDE MAATREGELEN

Dit deel betreft alle activiteiten van de delen I en II en is bedoeld om de Europese dimensie in de beroepsopleiding te vergroten: ondersteuning van het Europees netwerk van nationale instanties en operationele structuren, om het ondersteunend vermogen en de schakelfunctie daarvan te versterken, ontwikkeling van de talenkennis en voorlichtings-, toezicht- en evaluatieactiviteiten om de bekendheid en het effect van het programma te vergroten. Op operationeel niveau en in het veld zal gezorgd moeten worden voor actieve complementariteit tussen de netwerkstructuren en de uitvoerders van dit programma en de verantwoordelijken voor de tenuitvoerlegging van de Structuurfondsen.

III.1 Europees netwerk

- a) Steun aan de initiatieven van de Lid-Staten ten behoeve van de transparantie van het programma, het vergemakkelijken van de toegang daartoe, het verbeteren van de verspreiding van de resultaten ervan en het coördineren van de nationale instanties en de operationele structuren die in het kader van de programma's Comett, Eurotecnet, Force, Petra en Iris zijn opgericht.
- b) Installeren van telematicaverbindingen, een gegevensbank over de projecten, enquêtes en analyses, resultaten en producten, en van een elektronische brievenbus. Geleidelijke uitbreiding, zowel regionaal als sectoraal, van het Europese netwerk om vooral transnationale samenwerking te bevorderen, voldoende transparantie van het programma te waarborgen en de verspreiding van de resultaten ervan te versterken.
- c) Verwezenlijking van Europese stimuleringsactiviteiten.

III.2 Actie met betrekking tot de ontwikkeling van de talenkennis

Ondersteuning van het opzetten en verbreiden van transnationale projecten gericht op het realiseren van taalaudits voor bedrijven of sociaal-economische kringen, van gezamenlijke leerplannen, van innoverend didactisch materiaal en/of op de erkenning van de dank zij deze leerplannen verworven talenkennis.

III.3 Begeleidende maatregelen: voorlichting, toezicht en evaluatie

- a) Organiseren van een algemene voorlichtingsactie, in partnerschap tussen de Commissie, de Lid-Staten en de operationele structuren van het programma.
- b) Toezicht op en doorlopende evaluatie van de communautaire maatregelen.
- c) Noodzakelijke technische bijstand ten behoeve van het goede verloop van het programma, met name begeleiding, toezicht, doorlopende evaluatie van het programma; ontwikkeling van transnationale expertise; verspreiding en overdracht van de gerealiseerde methodologieën, producten en instrumenten en de behaalde resultaten.

DEEL B: FINANCIËLE BIJDRAGE VAN DE GEMEENSCHAP

De Gemeenschap levert een bijdrage aan de financiering van de maatregelen in de delen I, II en III.

A. De financiële bijdrage van de Gemeenschap aan transnationale projecten kan tot 75% van de onkosten bedragen, met een maximum van 100.000 ecu per project per jaar, voor:

- ontwikkelingsprojecten "ondersteuning van de kwaliteit van de stelsels" (Actie I.1.a)), met een maximale looptijd van drie jaar;
- ontwikkelingsprojecten "ondersteuning van innovatie in de opleiding" (Actie II.1.a)) en ontwikkelingsprojecten "opleiding voor de overdracht van technologische innovaties" (Actie II.1.b)), met een maximale looptijd van twee jaar;
- multiplierprojecten (Actie I.1.b) en Actie II.1.c)), met een maximale looptijd van een jaar.

B. De financiële bijdrage van de Gemeenschap aan programma's voor stages en uitwisselingen bedraagt maximaal:

- 5.000 ecu per begunstigde voor een stage van een jongere die een initiële opleiding volgt (Actie I.2.a)), een werkende jongere (Actie I.2.b)) en een jongere die een universitaire opleiding volgt (Actie II.2.a));
- 10.000 ecu per begunstigde voor een stage van een jongere die een universitaire opleiding heeft afgerond of een jonge academicus in zijn eerste baan (Actie II.2.b));
- 5.000 ecu per begunstigde voor een uitwisseling tussen ondernemingen (Actie II.2.c)).

C. De financiële bijdrage van de Gemeenschap kan tussen de 50% en 100% van de onkosten bedragen voor het netwerk (Actie III.1) en tot 100% gaan voor de enquêtes en analyses (Actie I.3 en Actie II.3), de actie met betrekking tot de talen (Actie III.2) en de begeleidende maatregelen (Actie III.3).

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. Titel van de maatregel

Beroepsopleiding.

2. Betrokken begrotingslijn

B-102 - Beroepsopleiding
Ex-lijnen B3-1020 / B3-1021 / B-1022 / B-1023 / B-1024.

3. Rechtsgrond

Besluit van de Raad/..../ EG van (PB nr. L....)

4. Beschrijving van de actie

4.1. Algemene doelstelling van de actie

Dit programma, dat gebaseerd is op de ervaringen die door de verwezenlijking van de communautaire programma's COMETT, EUROTECNET, FORCE en PETRA zijn opgedaan en daarnaast op andere acties en proefprojecten op het vlak van de beroepsopleiding, heeft als voornaamste doel de uitvoering van een beleid op het vlak van de beroepsopleiding, dat de acties van de Lid-Staten versterkt en aanvult, te waarborgen. Het programma is er meer in het bijzonder op gericht de samenwerking tussen de Lid-Staten te bevorderen teneinde geleidelijk een open ruimte voor opleiding en beroepskwalificaties tot stand te brengen.

Door middel van dit voorstel voor een actieprogramma levert de Commissie een bijdrage aan de doelstelling inzake de rationalisatie en de coördinatie van de acties op het vlak van de beroepsopleiding, die is opgenomen in haar werkdocument "Richtsnoeren voor de communautaire actie op het gebied van onderwijs en opleiding".

In dit verband zijn de belangrijkste doelstellingen van het programma:

- a) bijdragen tot een grotere doeltreffendheid en een betere kwaliteit van de beroepsopleidingssystemen en -voorzieningen, alsmede tot een verbetering van hun vermogen om in de opleidingsbehoeften van individuele personen en bedrijven - inzonderheid het mkb (kmo's) - te voorzien, benevens de kwaliteit van de opleidingsmethoden, -processen en -instrumenten te bevorderen;

- b) steun verlenen aan innovaties bij het beheer, de methodologie en de instrumenten van de beroepsleiding; door middel van de beroepsopleiding de technologische innovatie, alsmede de ontwikkeling van de produktiesystemen bevorderen en overdragen; het vermogen van de opleidings- en beroepskwalificatiesystemen om op deze veranderingen in te spelen, verbeteren; en de ontwikkeling van het leerlingwezen in de vorm van open afstandsonderwijs bevorderen;
- c) de Europese dimensie in opleidingen van alle niveaus verbeteren, in het bijzonder door middel van het aanleren en het verspreiden van de communautaire talen, en steun verlenen aan het Europese netwerk voor de beroepsopleiding;

Met het oog op de verwezenlijking van deze algemene doelstellingen beoogt het programma communautaire steun te verlenen aan drie vormen van transnationale samenwerking: proefprojecten waarmee kennis en ervaringen kunnen worden uitgewisseld en samengevoegd, stages in een onderneming of in een opleidingsinstelling in een ander land van de Gemeenschap teneinde de overdracht van ervaringen door middel van 'fysieke' mobiliteit te stimuleren, en ten slotte onderzoeken en analyses op communautair niveau ter ontwikkeling van gemeenschappelijke concepten en referenties.

4.2. Looptijd van de maatregel en voorwaarden voor vernieuwing of verlenging van de maatregel

Actieprogramma met een looptijd van 5 jaar (1995-1999).

Verlenging afhankelijk van de resultaten van de evaluatie van het programma.

5. **Indeling van de uitgaven/ontvangsten**

5.1. NVU

5.2. GK

5.3. Geraamde ontvangsten: geen.

6. **Aard van de uitgaven/ontvangsten**

- 100% subsidie: ja, de studies en onderzoeken worden voor 100% gefinancierd.
- Subsidie en cofinanciering uit andere bronnen in de publieke en/of private sector: ja, de maatregelen worden normaliter voor maximaal 75% medegefinancierd.

7. **Financiële gevolgen**

7.1. Wijze van berekening van de totale kosten van de maatregel (bepaling van de kosten per eenheid)

Gesplitst volgens de bijlage bij het ontwerp-besluit van de Raad.

7.2 Indicatieve verdeling naar kostenelement van de maatregel

in MECU's (courant)

Verdeling	Begroting 1995	1996	1997	1998	1999	TOTAAL
Deel I						
Steunmaatregelen t.b.v. de kwaliteit van de stelsels en het beleid van de Lid-Staten op het gebied van de beroepsopleiding						
- Proefprojecten	12.2	13.3	14.4	16.5	18.8	75.2
- Uitwisselingen	24.2	25.4	26.6	27.8	29.0	133.0
- Enquêtes, analyses en uitwisselingen van vergelijkbare gegevens	5.7	5.9	6.1	6.3	6.5	30.5
Subtotaal	42.1	44.6	47.1	50.6	54.3	238.7
Deel II						
Maatregelen t.b.v. innovatie via acties op de beroepsopleidingsmarkt						
- Proefprojecten	42.0	44.6	47.0	50.6	54.4	238.6
- Uitwisselingen	21.8	23.0	24.2	25.8	27.5	122.3
- Thematisch gerichte enquêtes en analyses	4.8	5.1	5.4	5.8	6.2	27.3
Subtotaal	68.6	72.7	76.6	82.2	88.1	388.2
Deel III						
Netwerk en flankerende maatregelen						
- Netwerk	13.0	13.7	14.5	15.7	16.7	73.6
- Talenkennis	8.7	9.2	9.6	10.4	11.1	49.0
- Begeleiding	5.8	6.2	6.5	7.0	7.5	33.0
- Follow-up	3.4	3.6	3.8	4.1	4.4	19.3
Subtotaal	30.9	32.7	34.4	37.2	39.7	174.9
TOTAAL	141.6	150.0	158.1	170.0	182.1	801.8

De wijze waarop de gevraagde kredieten over de drie bovengenoemde delen worden verdeeld, alsmede de verdeling van de kredieten over de verschillende begrotingslijnen zijn afhankelijk van de totale omvang van de kredieten die door de begrotingsautoriteit worden toegekend.

Opmerkingen:

De begroting 1995 kan op basis van de cijfers van het voorontwerp van begroting voor 1994 als volgt met de begroting 1994 (het laatste jaar van de programma's Petra, Force, Eurotecnet en Comett die door het actieprogramma worden geconsolideerd) in overeenstemming worden gebracht:

- Voorontwerp van begroting 1994 (lijnen B-1020 tot B3-1024)	107,5
- Uitsluiting van onderdelen die geen vervolg krijgen in het kader van het beroepsopleidingsprogramma en die opgenomen zijn in het Jeugd voor Europa III-programma	- 1,5
- Opname van de voormalige Actie III van het Lingua-programma	+ 8,1
Totaal	<u>114,1</u>

Het verschil tussen dit bedrag van 114,1 miljoen ecu en de begroting 1995 (141,6 mecu) komt overeen met de van het nieuwe actieprogramma verwachte kwantitatieve en kwalitatieve voortuitgang ten opzichte van de voorafgaande programma's, waarvan het de voortzetting vormt, te weten:

- 14 miljoen ecu, toe te voegen aan de proefprojecten ter ondersteuning van het innovatievermogen bij acties op de opleidingsmarkt teneinde de krachtens de bepalingen van het programma beoogde uitbreiding van deze projecten tot nieuwe terreinen (toegang tot voortgezette opleiding, aanpassing aan veranderingen in het bedrijfsleven) te financieren;
- 6 miljoen ecu, toe te voegen aan het in gedeelte C bedoelde netwerk, teneinde dit netwerk in de sectoren 'initiële en voortgezette opleiding' te versterken;
- trendmatige verhoging van de middelen voor alle drie programmaonderdelen;

7.3. Indicatief tijdschema van de kredieten

7.3.1. In te vullen wanneer een nieuwe maatregel wordt voorgesteld

	1995	1996	1997	1998	1999 en volg. begrotingsj.	TOTAAL
Vastleggingskredieten	141.6	150.0	158.1	170.0	182.1	801.8
Betalingskredieten						
1995	113.3					113.3
1996	28.3	120.0				148.3
1997		30.0	126.5			156.5
1998			31.6	136.0		167.6
1999 en volg. begrotingsj.				34.0	182.1	216.1
TOTAAL	141.6	150.0	158.1	170.0	182.1	801.8

8. **Verwachte anti-fraudebepalingen (en resultaten van de toepassing ervan)**

Alle contracten, overeenkomsten en juridische verbintenissen van de Commissie voorzien in de mogelijkheid van een controle ter plaatse door de Commissie en de Rekenkamer. De begunstigden moeten onder andere verslag uitbrengen over en financiële verantwoording afleggen van de acties, die zowel inhoudelijk als uit het oogpunt van de verantwoording van de uitgaven worden bestudeerd, overeenkomstig het doel van de communautaire financiering.

9. **Elementen voor een kosten-effectiviteitsanalyse**

9.1. Specifieke en kwantificeerbare doelstellingen, doelgroep

Het voorstel voor een actieprogramma betreffende de uitvoering van een communautair beroepsopleidingsprogramma beoogt een grotere doeltreffendheid en transparantie van de communautaire actie op dit gebied. De voorgestelde aanpak is niet louter de som van acties, die tot dusverre deel uitmaakten van vier andere actieprogramma's, maar heeft een werkelijke rationalisatie tussen de verschillende maatregelen tot gevolg.

De ontwikkeling van de beroepsopleiding is op dit moment van strategisch belang om de processen ten gevolge van de veranderingen in het bedrijfsleven en de ontwikkelingen op het sociaal-economische vlak, waarmee de Gemeenschap wordt geconfronteerd, te kunnen beheersen. Daarom wil de Commissie met betrekking tot de acties waaraan zij financiële steun verleent, een zo groot mogelijke impact en een zo breed mogelijk multiplicatoreffect garanderen teneinde het beleid en de voorzieningen van de Lid-Staten te ondersteunen en te vervolledigen.

Voor de verwezenlijking van de algemene doelstellingen van het programma en het leveren van een bijdrage aan de geleidelijke totstandbrenging van een open ruimte voor opleiding en kwalificatie in de Gemeenschap zijn drie delen met elk hun eigen doelstellingen gepland:

- Deel 1 : Maatregelen ter ondersteuning van de kwaliteit van de stelsels, de voorzieningen en het beleid van de Lid-Staten ;
- Deel 2 : Maatregelen ter ondersteuning van de innovatiecapaciteit in de acties op de opleidingsmarkt ;
- Deel 3 : Netwerk en begeleidingsmaatregelen - bevordering van de Europese dimensie.

Het programma betreft alle actoren van de beroepsopleiding : overheidsinstanties, particuliere opleidingsinstellingen, bedrijven en sociale partners. Het is bedoeld om deze actoren bij de vaststelling van de oriëntatie op het domein van de omschrijving van de behoeften en de uitwerking van de acties in staat te stellen hun methoden en praktijken op grond van de resultaten van de transnationale samenwerking te verbeteren.

Deel I

Maatregelen ter ondersteuning van de kwaliteit van de stelsels, de voorzieningen en het beleid van de Lid-Staten op het gebied van de beroepsopleiding.

Dit deel is bedoeld om communautaire steun te verlenen aan projecten die direct van invloed zijn op de nationale stelsels en voorzieningen op het gebied van de beroepsopleiding. Een betere kwaliteit van de acties die van deze stelsels uitgaan veronderstelt een toename van de doeltreffendheid van de investeringen en de overheidsuitgaven. Uit de ervaring die is opgedaan bij voorgaande programma's, met name PETRA voor de initiële beroepsopleidingsstelsels, is gebleken dat de transnationale samenwerking het mogelijk heeft gemaakt de nationale voorzieningen naar een grotere doeltreffendheid te laten evolueren. In een context waarin de nationale overheidsbegrotingen sterk onder druk staan spelen de schaalvoordelen en de overdracht van innovaties die de communautaire actie mogelijk maakt een steeds grotere rol.

In verband met thema's, zoals die van de beroepskwalificaties of de beroepskeuzevoorlichting, die als centrale thema's van dit eerste deel moeten worden beschouwd, maakt de door het programma ontwikkelde transnationale samenwerking de invoering van een reële Europese dimensie mogelijk die uit het oogpunt van vrijheid van verkeer en mobiliteit van de individuen voor de opleiding en de werkgelegenheid onontbeerlijk is.

A. Specifieke doelstellingen

- transnationale samenwerking bij het opzetten, ontwikkelen en testen van transnationale proefprojecten m.b.t. initiële-opleidingsprogramma's en -modules, benevens voor de opleiding van opleiders en tutoeren, alsmede van specialisten op het vlak van kwalificaties, beroepskeuzevoorlichting, gelijke kansen en contractueel beleid; bij de invoering van algemene voorzieningen voor het anticiperen op toekomstige behoeften; bij de opzet van systemen voor afstandsonderwijs; bij de vaststelling van criteria en maatstaven ten aanzien van de kwaliteit en de methoden voor erkenning en gemeenschappelijke geldigheidsverklaring;
- transnationale samenwerking door middel van proefprojecten ter verspreiding en overdracht van methodologieën, producten, resultaten en instrumenten in de opleidingssystemen en -voorzieningen;
- transnationale samenwerking bij de uitzending van jongeren die aan initiële beroepsopleidingen deelnemen;
- transnationale samenwerking bij de uitwisseling van jonge werknemers of van jongeren die beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt, met het oog op de verwerving van erkende beroepservaring of een aanvullende kwalificatie;
- transnationale samenwerking bij de uitwisseling van nationale en regionale beleidsambtenaren en vertegenwoordigers van de sociale partners;
- transnationale samenwerking in het kader van de Structuurfondsen met betrekking tot de opleiding van diegenen belast met de ontwikkeling op communautair niveau en van verantwoordelijker en beheerders van tussenkomsten;
- transnationale samenwerking bij de uitvoering van vergelijkende enquêtes en analyses met betrekking tot de opleidingsvoorzieningen en -systemen en de ontwikkeling daarvan.

B. Doelgroepen

Deel I is bestemd voor alle personen en instanties die bij de nationale beroepsopleidingssystemen of -voorzieningen zijn betrokken, ongeacht of het initiële, dan wel voortgezette beroepsopleiding betreft. Er moet echter rekening worden gehouden met het feit dat de openbare stelsels in de Lid-Staten hoofdzakelijk betrekking hebben op de initiële beroepsopleiding van jongeren; deze vormen derhalve een prioritaire doelgroep, in het bijzonder met betrekking tot de uitzending.

C. Begroting van Deel I

- 30% van alle kredieten (29,6%) zal worden gereserveerd voor Deel I, dat betrekking heeft op de kwaliteit van de systemen en de voorzieningen beoogt;
- Bij de raming van de voor Deel I bestemde kredieten dient rekening te worden gehouden met de volgende elementen:
 - a. de kwaliteit van de opleidingssystemen en -voorzieningen, in het bijzonder voor de initiële opleiding, dient te worden bevorderd en verbeterd in verband met de noodzaak om elke jongere een basisopleiding te verstrekken en het gevaar van werkloosheid onder jongeren, dat zeer nauw met de ontoereikendheid of de onaangepastheid van de kwalificaties samenhangt, te verminderen;
 - b. uit de eerste fasen van het Petra-programma is gebleken welke resultaten transnationale samenwerking voor de kwaliteit van de initiële-beroepsopleiding van jongeren oplevert. Uit hoofde van Petra waren sinds 1988 meer dan 700 projecten, 14.000 leerkrachten of opleiders en 85.000 jongeren bij de activiteiten van het netwerk betrokken. Deze samenwerking en de verspreiding van de resultaten van de transnationale acties (gemeenschappelijke opleidings-modules of -programma's) hebben ertoe bijgedragen dat enkele Lid-Staten hun initiële-opleidingsvoorzieningen verder hebben ontwikkeld;
 - c. de eerste, in het kader van het Force-programma uitgevoerde transnationale samenwerkingsacties op het vlak van de voortgezette opleiding, hebben eveneens de impact aangetoond van dergelijke acties op de interventiemogelijkheden van de overheid ter bevordering van de kwaliteit van de opleiding, in het bijzonder met betrekking tot het streven naar synergie tussen private en overheidsfinancieringen;
 - d. de eerste overzichtstabellen met betrekking tot de stelsels voor voortgezette opleiding zijn inmiddels uitgewerkt. Ze moeten worden gecompleteerd en nader uitgewerkt teneinde de gegevens vergelijkbaar te maken. Een in samenwerking met EUROSTAT opgezet statistisch onderzoek is in zijn uitvoeringsfase aanbeland. Met behulp van een systematische verzameling van de bestaande gegevens zullen de communautaire enquêtes worden versterkt en zal een globaal en gemeenschappelijk methodologisch kader worden opgezet, dat in alle Lid-Staten kan worden gebruikt. Op basis van de tot nu toe uitgevoerde werkzaamheden dient nog belangrijke vooruitgang te worden geboekt teneinde de verschillende gegevensbronnen op elkaar af stemmen, alle beroepsopleidingssectoren in de tabellen te verwerken en de beleidsmakers vergelijkbare en betrouwbare referentie-elementen te verstrekken waarmee deze de kosten-effectiviteitsverhouding van de verschillende nationale voorzieningen kunnen verbeteren.

Voor de consolidatie van deze verschillende acties en de systematisering daarvan dienen omvangrijke financiële middelen beschikbaar te worden gesteld, zodat de door de transnationale samenwerking gegenereerde meerwaarde kan worden benut om de kwaliteit van de opleidingsstelsels en -voorzieningen te verhogen.

De voortzetting van de communautaire actie op dit gebied is - met het oog op de toegevoegde waarde daarvan - des te belangrijker, aangezien de nationale overheidsbegrotingen in de periode 1995-1999 waarschijnlijk onder nog grotere druk komen te staan, terwijl tegelijkertijd de opleidingsbehoeften, en in het bijzonder die van jongeren, als belangrijke prioriteit worden erkend.

DEEL II MAATREGELEN TER ONDERSTEUNING VAN DE INNOVATIECAPACITEIT IN DE ACTIES OP DE BEROEPSOPLEIDINGSMARKT

Het tweede deel heeft tot doel de op de markt operende opleidingsactoren aan te moedigen tot het doen van voorstellen voor opleidingsacties of -produkten. Dit deel heeft betrekking op alle categorieën van actoren : opleidingsinstellingen, bedrijven, sociale partners, universiteiten.

De projecten zijn enerzijds bedoeld om de innovatie in de beroepsopleidingsacties te ondersteunen en te ontwikkelen om de doeltreffendheid daarvan te vergroten en anderzijds om opleidingsacties te ontwikkelen ter bevordering en vergemakkelijking van de overdracht van technologische innovaties.

A. Specifieke doelstellingen

- Ontwikkeling van de transnationale samenwerking bij het opzetten, ontwikkelen en testen van proefprojecten ter vernieuwing van de pedagogie, inhoud, begeleiding, methoden, instrumenten en middelen voor het realiseren van overdraagbare produkten, het anticiperen op de behoeften, de beroepskeuzevoorlichting aan volwassenen, de aanpassing aan de veranderingen in het bedrijfsleven, het contractuele beleid op het vlak van de beroepsopleiding en de vaststelling van kwaliteitscriteria en -maatregelen;
- Ontwikkeling van de transnationale samenwerking bij opleidingsprojecten voor de overdracht van technologische innovaties, het beheer van deze overdracht, de verspreiding van de onderzoekresultaten, de opleiding in specifieke technologieën en de ontwikkeling van multilaterale voorzieningen;
- Transnationale samenwerking voor transnationale stages in het bedrijfsleven ten behoeve van jonge wetenschappelijke medewerkers of jongeren die een universitaire opleiding hebben genoten;
- Transnationale samenwerking voor uitwisselingen tussen ondernemingen van opleidings- of personeelsfunctionarissen;
- Transnationale samenwerking voor enquêtes en analyses over gemeenschappelijke vraagstukken in verband met de ontwikkeling van een open ruimte voor opleiding en kwalificaties.

De transnationale samenwerking dient niet alleen de opzet van innoverende projecten mogelijk te maken, maar ook tot een veel intensievere overdracht en stimulering op het niveau van de Gemeenschap te leiden. Aangezien het om de overdracht van technologische innovaties gaat, dienen de opleidingsacties aan de acties van de Gemeenschap op het vlak van onderzoek en ontwikkeling te worden gekoppeld.

B. Doelgroepen

Deel II betreft hoofdzakelijk personen en instanties die zich op de opleidingsmarkt begeven. Tot deze - brede - doelgroep worden onder meer gerekend: particuliere of openbare opleidingsinstellingen, ondernemingen, universiteiten, adviesorganisaties en organisaties van de sociale partners. De door hen opgezette opleidingsacties worden door de communautaire actie versterkt en richten zich op alle personen die tot de beroepsbevolking behoren en die hun intrede op de arbeidsmarkt hebben gedaan.

C. Budget voor Deel II

- Bijna 50% van het totale programmabudget (48,8 %) is voor dit deel gereserveerd.
- Er moet rekening worden gehouden met het feit dat bij de uitvoering van dit deel vele duizenden projectontwikkelaars en produkten, alsmede vele honderdduizenden begunstigden betrokken zijn en dat de bijeengebrachte middelen in overeenstemming zijn met de doelstelling om een toereikend minimumeffect tot stand te brengen binnen een context waarin de investeringen van het bedrijfsleven in opleiding onder steeds grotere druk komen te staan en waarin met name de behoeften inzake de bijscholing van werknemers, de aanpassing en ontwikkeling van de bekwaamheden, de invoering van nieuwe produktietechnologieën en -methoden in de arbeidsorganisatie steeds sneller toenemen;
- de actieprogramma's, in het bijzonder FORCE op het gebied van de voortgezette opleiding en COMETT met betrekking tot de opleiding in de overdracht van technologische innovaties, hebben aangetoond dat de projectontwikkelaars op dit terrein uitermate actief waren en dat het aantal ingediende projecten van hoge kwaliteit de feitelijke financieringsmogelijkheden altijd ruimschoots overtrof;
- de steun van de Gemeenschap wordt na een communautair onderzoek van de projecten en op basis van op communautair niveau uitgewerkte criteria toegestaan. Van belang zijn met name de innovatiegraad en het multiplicatoreffect van de gerealiseerde produkten of acties;
- uit externe evaluaties van de programma's Force en Comett is tevens gebleken dat deze samenwerkingsprojecten zonder de communautaire steun niet tot stand zouden zijn gebracht, en dat de samenwerking tussen de projectmedewerkers die zich in het kader van een proefproject hebben verenigd, zich tot andere terreinen uitstrekt, in het bijzonder tot de technologie, en economische of commerciële betrekkingen.

DEEL III

NETWERK EN BEGELEIDENDE MAATREGELEN - EUROPESE DIMENSIE

A. Specifieke doelstellingen

- verlening van communautaire steun bij de rationalisatie en coördinatie van de nationale instanties en de operationele structuren die de basis vormen voor de opzet van de transnationale proefprojecten en de organisatie van stages in een andere Lid-Staat;
- verbetering en uitbreiding van het Europese netwerk teneinde de transnationale samenwerking te bevorderen en een adequate doorzichtigheid van het programma te waarborgen;

- betere benutting van de uit het programma voortvloeiende gevolgen door de produkten en resultaten van de proefprojecten tevens onder andere projectontwikkelaars te verspreiden, in het bijzonder door middel van de activiteiten van het Europese netwerk;
- opzet van een algemene actie voor de verstrekking van voorlichting over het programma, benevens voor de follow-up en de evaluatie van de maatregelen.

B. Doelgroepen

Operationele structuren voor steunverlening aan projectontwikkelaars op regionaal of sectorieel niveau, en de in de Lid-Staten opgezette nationale bevorderingscentra.

De nadruk moet in het bijzonder op een uitbreiding van de bevoegdheden en de steunverleningsmogelijkheden van de operationele structuren worden gelegd, zodat deze een optimale bijdrage aan de rationalisatie- en coördinatie-doelstelling kunnen leveren en op alle onder het programma vallende gebieden initiatieven kunnen ontplooiën zonder dat nieuwe structuren behoeven te worden opgezet.

De deskundigheid die voor de opzet van transnationale projecten bijeen is gebracht, kan van bijzonder grote waarde zijn bij de ontwikkeling en overdracht van de in deel I en II beoogde kwaliteit en innovatie, en moet derhalve voor dit doel worden gebruikt.

De kwaliteit van de interventies door het netwerk van de operationele structuren is zodanig van aard dat de kwaliteit van de opgezette partnerschappen, hun uitbreiding tot een groter aantal landen, benevens het belang van de projecten waarvoor communautaire steun wordt gevraagd, rechtstreeks worden gewaarborgd.

C. Budget

- Voor deel III - dat bijna 22% van alle, voor het programma beschikbare middelen vertegenwoordigt (21,7%) - is een nieuwe, omvangrijke steunmaatregel ten bedrage van 6 miljoen ecu in het leven geroepen teneinde het Europese netwerk te consolideren en te structureren.
- De communautaire fondsen worden in de regel met nationale of regionale begrotingsmiddelen voor het functioneren van de structuren en het netwerk aangevuld. In de meeste gevallen treedt een multiplicatoreffect op, waardoor de financiële inbreng van de Gemeenschap met 3 à 4 wordt vermenigvuldigd.
- Uit de evaluatierapporten, en in het bijzonder dat over Comett, is gebleken dat de communautaire bijdrage een voorwaarde was voor de totstandbrenging van synergetische effecten met betrekking tot de financiële steun die met name op regionaal niveau door belanghebbenden uit de particuliere en overheidssector werd verstrekt;
- Het beleid inzake voorlichting en begeleiding zal in partnerschap tussen de Commissie en de Lid-Staten worden ontwikkeld.
- De Commissie en de Lid-Staten zullen tevens samenwerken bij de follow-up en de evaluatie van de maatregelen en de gevolgen van het programma. Deze follow-up en evaluatie leveren een belangrijke bijdrage aan de transparantie van de communautaire actie.

9.2. Motivering van de maatregel

- 9.2.1 De noodzaak voor de Gemeenschap om de beroepsopleiding te ontwikkelen wordt algemeen erkend, zowel in verband met de doelstellingen ten aanzien van het economische concurrentievermogen van Europa op een mondiale markt waar de concurrentie steeds harder wordt, als met het oog op de sociale samenhang en de vermindering van de uitsluitingsrisico's, die het gevolg zijn van werkloosheid en marginaliteit op de arbeidsmarkt.
- 9.2.2 De Commissie heeft deze ontwikkeling een nieuwe impuls willen verschaffen door in het Verdrag van Maastricht een afzonderlijk artikel op te nemen dat betrekking heeft op de uitvoering van een communautair beroepsopleidingsbeleid, benevens door nauwkeurige doelstellingen vast te stellen.
- 9.2.3 Door de huidige actieprogramma's enkele jaren geleden goed gekeuren, en door actief bij te dragen aan de uitvoering en de follow-up van de activiteiten, alsook aan de aanwending van de resultaten daarvan, hebben de Lid-Staten en de Raad blijk gegeven van hun belangstelling voor de ontwikkeling van de communautaire actie op dit gebied en deze actie ondersteund.
- 9.2.4 Het Europees Parlement heeft onophoudelijk zijn steun betuigd aan de ontwikkeling van deze activiteiten en verklaard zijn medewerking te willen verlenen aan het voornemen van de Commissie om de actieprogramma's te rationaliseren en te coördineren.
- 9.2.5 Er zij op gewezen dat de verschillende, door het programma beoogde maatregelen zonder uitzondering zijn gericht op de totstandbrenging van transnationale samenwerkingsvormen, die een duidelijke toegevoegde waarde hebben ten opzichte van de acties die de Lid-Staten en de betrokken partijen op de opleidingsmarkt ontwikkelen.
- 9.2.6 In verband met de geleidelijke totstandbrenging van een open Europese ruimte voor opleiding en beroepskwalificaties, die uit de verwezenlijking van de interne markt voortvloeit, dient deze communautaire toegevoegde waarde te worden geconsolideerd en versterkt.
- 9.2.7 De Commissie is bij de door haar voorgestelde aanpak uitgegaan van de toekomstige ontwikkelingen die zij in haar werkdocument betreffende richtsnoeren op het gebied van onderwijs en opleiding heeft geschetst. Dit document beoogde de beroepsopleidingsacties in één programma te verenigen, dat op artikel 127 van het Verdrag betreffende de Europese Unie is gebaseerd.
- 9.2.8 Gelet op de ervaringen die met de huidige programma's zijn opgedaan, dienen met het oog op de rationalisatiedoelstelling twee actiegebieden te worden voorgesteld: enerzijds steunmaatregelen ter bevordering van de kwaliteit van de systemen, door middel waarvan tegemoet wordt gekomen aan de vraag van de actoren uit de overheidssector of de actoren die een structurerende rol spelen in de systemen ; anderzijds steunmaatregelen ter bevordering van de innovatiecapaciteit op de markt, hetgeen hoofdzakelijk voor de privé-actoren en de bedrijven van belang is.
- 9.2.9 De voorgestelde maatregelen ondersteunen en completeren de door de Lid-Staten uitgevoerde acties en stellen deze in de gelegenheid de bijdrage en de resultaten van de transnationale activiteiten ter verbetering van de kwaliteit en de doeltreffendheid van hun systemen en voorzieningen aan te wenden.

- 9.2.10 De actie van de Gemeenschap - door middel van de uitvoering van actieprogramma's, die eind 1994 ten einde lopen - heeft reeds waardevolle concrete resultaten opgeleverd. In dit verband zij gewezen op de georganiseerde partnerschappen en proefprojecten, de uitwisseling van ervaringen en de opzet van een netwerk. Deze veelbelovende resultaten hebben het belang en de bijdrage van intensievere en algemenere samenwerkingsacties aangetoond. Gezien de diversiteit van hun organisatiestructuren en acties kunnen de nationale systemen op basis van de transnationale samenwerking een stimulerende invloed uitoefenen op de verwezenlijking van een werkelijke ontwikkelingsdynamiek.
- 9.2.11. Een essentieel onderdeel van de door de Commissie voorgestelde rationaliseringsaanpak heeft betrekking op de totstandbrenging van een multiplicatoreffect ten aanzien van de acties en de resultaten. Uitgaande van een bepaalde investering kan dank zij dit effect een uitgebreidere invloed worden uitgeoefend op de praktijken van degenen die bij de beroepsopleiding zijn betrokken, alsmede op de door hen gebruikte produkten en methoden.
- 9.2.12. De financiële middelen die de Gemeenschap voor de beroepsopleiding heeft gereserveerd, zijn bescheiden in vergelijking met de budgetten die de Lid-Staten of het bedrijfsleven voor dit doel beschikbaar hebben gesteld. In dit verband zij erop gewezen dat de financiële middelen op het niveau van de Lid-Staten grotendeels bestemd zijn voor uitgaven in verband met de uitvoering van de acties of het inkomensbehoud van de stagiairs gedurende de opleiding. Innoverende acties en projecten voor het testen van nieuwe methoden of produkten nemen op de nationale begrotingen slechts een beperkte plaats in. Deze situatie verscherpt zich met het krapper worden van de overheidsmiddelen. De bijdrage van de Gemeenschap is bescheiden van omvang, maar niettemin van doorslaggevend belang voor de modernisering en ontwikkeling van de systemen, aangezien zij geconcentreerd is op de factoren die de dynamiek en de vooruitgang stimuleren.
- 9.2.13. Een soortgelijke opmerking moet ook worden gemaakt ten aanzien van de synergie tussen de acties die onder het opleidingsprogramma vallen, en die welke onder het structuurbeleid - en in het bijzonder onder dat uit hoofde van het Europees Sociaal Fonds - ressorteren. De ontwikkeling van de systemen en praktijken in de Lid-Staten wordt sterk bevorderd doordat de innovaties en de vernieuwende praktijken die in het kader van de onder het opleidingsprogramma ressorterende proefprojecten en partnerschappen zijn verwezenlijkt, in de verdergaande beleidsmaatregelen uit hoofde van het structuurbeleid worden versterkt en uitgebreid.
- 9.2.14. De acties waaraan uit hoofde van het beroepsopleidingsprogramma steun wordt verleend, hebben hoofdzakelijk betrekking op de voorbereiding van opleidingsacties, de ontwikkeling van vernieuwende produkten en methoden, benevens op de verspreiding en de multiplicatie van de resultaten. Het programma verleent slecht minimale steun aan de feitelijke tenuitvoerlegging van de opleidingsacties als zodanig. Dientengevolge hebben de uitgaven die in aanmerking komen voor communautaire steun, hoofdzakelijk betrekking op de uitgaven in verband met de ontwikkeling en de voorbereiding van de acties en niet op de kosten die uit de verstrekking van de opleiding voortvloeien (zoals de beloning van de opleiders, van de begunstigden, dan wel opleidingskosten). Dit element vergroot het belang van de complementariteit voor de beroepsopleiding tussen het actieprogramma en de financiële steun uit hoofde van het Europees Sociaal Fonds, die voornamelijk is geconcentreerd op de kosten die verband houden met de uitvoering van opleidingsacties, welke op de voorbereiding en de uitwerking van de betreffende acties volgt.

- 9.2.15. Het grootste gedeelte van de voor het programma beschikbare financiële middelen moet voor het ontwerpen en uitvoeren van transnationale beroepsopleidingsprojecten worden gereserveerd. Aldus richt de transnationale samenwerking zich op een concreet onderwerp en op de uitvoering van gemeenschappelijke beroepsopleidingsacties.
- 9.2.16. Uit de evaluatie van de huidige programma's, in het bijzonder Comett, is gebleken dat de transnationale stages een uitgelezen mogelijkheid voor de overdracht van ervaring en know-how bieden, niet alleen voor de direct begunstigde, maar eveneens voor de uitsturende opleidingsinstelling en die van ontvangst. Door de stages in een nauw omlijnd bedrijfsontwikkelingsplan op te nemen, dient deze positieve eigenschap van de transnationale stages op een nieuwe manier te worden versterkt.
- 9.2.17. Beleidsmakers op het gebied van de beroepsopleiding zijn, ongeacht of ze voor de regionale dan wel nationale overheid werken, op zoek naar communautaire referentiemodellen ter verbetering van hun werkmethoden. Dank zij de stages, die een rechtstreekse confrontatie met en een concrete beleving van de praktijken in een andere Lid-Staat mogelijk maken, kan de overdracht van praktijken tegen een geringe prijs worden verwezenlijkt. Het multiplicatoreffect, dat tengevolge van de stage in de instelling of structuur van oorsprong optreedt, is in dit geval tevens van groot belang.
- 9.2.18. De communautaire actie kreeg het eerst concreet gestalte in de universitaire wereld en het wetenschappelijk onderzoek. De samenwerking heeft hier tot aanzienlijke resultaten geleid. De betrokkenheid van de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven bij de samenwerking op communautair niveau inzake de beroepsopleiding is van recentere datum. Door de economische situatie zal het beleid met betrekking tot de beroepsopleiding voortaan een doorslaggevende rol spelen bij de hernieuwde schepping van gunstige voorwaarden voor economisch concurrentievermogen en het herstel van de werkgelegenheid. De bij de beroepsopleiding betrokken partijen, in het bijzonder het bedrijfsleven, dringen aan op intensievere samenwerking teneinde de doeltreffendheid van hun investeringen voor opleidingsdoelinden te vergroten, de beste praktijken en ervaringen te verspreiden en de kosten-effectiviteitsverhouding van hun uitgaven beter te beheersen.
- 9.2.19. Daarnaast moet worden gewezen op het belang van de enquêtes en analyses die op het niveau van de Gemeenschap worden uitgevoerd. De Lid-Staten zetten systemen en voorzieningen op die sterk van elkaar verschillen en die met betrekking tot de gebruikte concepten en methoden niet erg homogeen zijn. De uitvoering van studies en enquêtes op communautair niveau leidt tot een homogene en betrouwbare kennis over de stand van zaken met betrekking tot de uitgaven en acties voor beroepsopleiding in de Gemeenschap. Dientengevolge ontstaat een gemeenschappelijk referentiekader op communautair niveau.
- 9.2.20. De systemen en voorzieningen voor initiële beroepsopleiding worden sterk ontwikkeld. Dit is een gevolg van de moeilijkheden van jongeren om op de arbeidsmarkt te integreren. Ze hebben ten doel te voorkomen dat economische marginalisatieverschijnselen, die verband houden met de mislukte schoolcarrière van met name de meest benadeelde jongeren, 'ingeburgerd' raken. De in deel I besproken kwaliteitsverbetering levert een belangrijke bijdrage aan de oplossing van dit probleem. De bevordering van opleidingsacties van hoge kwaliteit voor de jongeren met de grootste moeilijkheden vergroot hun kansen op een succesvolle integratie in en een probleemloze overgang naar het beroepsleven aanzienlijk.

- 9.2.21. Het multiplicatoreffect met betrekking tot de produkten en resultaten van de transnationale partnerschappen is een belangrijke voorwaarde voor doeltreffendheid en de totstandbrenging van schaalvergrotingen. Het is tevens van belang om bepaalde groepen in wier behoeften de traditionele acties slechts gedeeltelijk of onvoldoende voorzien, een gelijke toegang tot de opleiding te waarborgen.

In dit verband zij gewezen op de prioriteit die het programma toekent aan de opzet van opleidingsacties in en ten behoeve van het mkb (de KMO's), dat (die) lang niet altijd over de nodige kwalificaties beschikt (beschikken) om de huidige sociaal-economische veranderingen het hoofd te kunnen bieden.

- 9.2.22. Ten aanzien van de voortgezette opleiding geldt dat de sociale partners bij de uitvoering van de verschillende programmaonderdelen en in het bijzonder bij die met betrekking tot de proefprojecten en de enquêtes betrokken moeten worden en hieraan een actieve bijdrage moeten leveren. Hierdoor wordt een ondersteunend element geïntroduceerd in Lid-Staten waar reeds een traditie met betrekking tot de deelneming van de sociale partners bestaat, en een vernieuwend element in de Lid-Staten waar dergelijke praktijken nog nauwelijks ontwikkeld zijn. Door de structurerende rol die de sociale partners met het oog op de doeltreffendheid van de beroepsopleiding moeten spelen, wordt de toegevoegde waarde van de communautaire actie aanzienlijk vergroot.
- 9.2.23. Het succes en de resultaten van de huidige programma's zijn voornamelijk te danken aan het feit dat een Europees netwerk is opgezet waarin operationele structuren zijn verzameld en georganiseerd. Deze structuren spelen een essentiële rol bij de vorming van de partnerschappen, de opzet van projecten en de adequate verspreiding van, alsmede de totstandbrenging van een multiplicatoreffect met betrekking tot de resultaten. Een betere werking van dit Europese netwerk en een kapitalisatie van de deskundigheid van deze structuren dienen een belangrijke troef bij het rationalisatieproces te zijn.

9.3. Controle en evaluatie van de maatregel

9.3.1. Geselecteerde prestatie-indicatoren.

De volgende kwantitatieve indicatoren zijn vastgesteld:

- het aantal proefprojecten;
- het aantal partners per proefproject;
- het totale aantal deelnemers aan de uitzendingen;
- het totale aantal begunstigen van een actie of een opleidingsproduct;
- het totale aantal ondernemingen uit het mkb (KMO'S) dat (die) rechtstreeks bij de proefprojecten is (zijn) betrokken;
- het aantal overdraagbare produkten die dank zij de proefprojecten tot stand worden gebracht.

De volgende kwalitatieve indicatoren zijn vastgesteld:

- door de evaluatie moet nauwkeuriger vastgesteld kunnen worden welke gevolgen de communautaire actie op de systemen of praktijken van de betrokken partijen heeft. Hierbij worden de volgende indicatoren gebruikt:
 - * hantering van kwaliteitscriteria en -maatregelen in de opleidingsvoorzieningen en -acties;
 - * beoordeling van de praktijken aan de hand van communautaire referentiemodellen;
 - * mate waarin de opleidingsmodules die dank zij de proefprojecten zijn uitgewerkt, in de nationale stelsels worden ontwikkeld;
 - * vaststelling van een transnationaal kwalificatieprofiel, in het bijzonder op het sectoriale niveau.

Het geheel van deze indicatoren dient als basis voor de structuren met betrekking tot de permanente evaluatie die de Commissie en elke Lid-Staat in partnerschap zullen uitvoeren.

9.3.2. Overeenkomstig artikel 7 van het voorstel voor een besluit:

- zal de Commissie voor 31 december 1997 een tussentijds evaluatieverslag over de introductieperiode van het programma voorleggen;
- zal de Commissie voor 30 juni 2000 een eindverslag voorleggen. Op basis van dit verslag kan de Commissie de Raad en het Parlement voorstellen voor een aanpassing of verdere ontwikkeling van het programma voorleggen.

COM(93) 686 def.

DOCUMENTEN

NL

04

Catalogusnummer : CB-CO-93-742-NL-C

ISBN 92-77-63079-5

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg